

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

DIGITAL KOMPETENS I UNDERVISNING OCH EXAMINATION VID GÖTEBORGS UNIVERSITET 2019–2021

Slutrapport

DIGITAL KOMPETENS

I UNDERVISNING OCH EXAMINATION VID
GÖTEBORGS UNIVERSITET 2019–2021

Ett projekt för lärare
– med lärare som delar
med sig av erfarenheter
och inspiration.
www.pil.gu.se

ALC-sal.

Inspelningsrum.

Digitala studenterna.

Mobil ljud- och videoutrustning.

Videosalar.

Red. Maria Sunnerstam/PIL-enheten

Maia Andreasson
Amanda Glimstedt
Monika Unander
Emma Tveita

Viktor Elliot
Tommy Gustafsson
Liisa Uusimäki
Axel Wolf

Mattias von Feilitzen
Amanda Pettersson

PEDAGOGISK UTVECKLING OCH INTERAKTIVT LÄRANDE (PIL)
GÖTEBORGS UNIVERSITET

PIL-RAPPORT 2022:01

**GÖTEBORGS UNIVERSITET,
PEDAGOGISK UTVECKLING OCH INTERAKTIVT LÄRANDE (PIL).**

PIL-RAPPORT 2022:01

DIGITAL KOMPETENS I UNDER- VISNING OCH EXAMINATION VID GÖTEBORGS UNIVERSITET 2019–2021

Slutrapport

Red. Maria Sunnerstam/PIL-enheten

Maia Andreasson
Amanda Glimstedt
Monika Unander
Emma Tveita

Viktor Elliot
Tommy Gustafsson
Liisa Uusimäki
Axel Wolf

Mattias von Feilitzen
Amanda Pettersson
Maria Sunnerstam

<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/>

PIL-rapport: 2022:01

Utgivningsdatum: 2022-03-21

Titel: Digital kompetens i undervisning och examination vid Göteborgs universitet 2019–2021. Slutrapport.

Redaktör: Maria Sunnerstam

Utgivare: Göteborgs universitet, Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL), Västra Hamngatan 25, Box 300, SE 405 30 Göteborg

<http://www.pil.gu.se/rapporter> + <https://hdl.handle.net/2077/71074>

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	1
Inledning.....	2
Om projektet.....	3
Arbetsområden och arbetsprocess	5
Projektets aktiviteter 2019–2021	8
Fördjupad information om utvalda aktiviteter.....	13
AV-support kvällstid (2019-2020).....	13
Kursutvecklingsbidrag (2019–2020).....	14
Lokalutvecklingsbidrag (2020).....	16
Mentimeter (2019–2021)	16
Resurs om upphovsrätt för lärare (2020)	17
Stöd vid omställning till distansundervisning under Covid-19-pandemin (2020)	17
Swivl-kamera (2021)	17
Utvärdering av interaktiva skärmar (2021).....	18
Webbinarieserie PIL-prat (2020)	18
Webbresurs för ALC-salar och aktivt lärande (2020–2021).....	19
Kunskaps- och erfarenhetspridning.....	20
DigiKomp under Covid-19 pandemin	21
Studenters upplevelser under Covid-19 pandemin.....	22
Digital litteracitet och lärande i kollegiala nätverk	24
Fortsatt utvecklingsarbete.....	28
Litteratur.....	1
Bilageförteckning.....	4
Bilaga 1. Ramverket DigCompEdu	5
Bilaga 2. Sammanställning lokalutvecklingsbidrag.....	7
Bilaga 3. Utlysning av medel för kursutveckling	19
Bilaga 4. Reflektioner från arbetsgruppen	21

SAMMANFATTNING

Projektet DigiKomp (Digital kompetens i undervisning och examination vid Göteborgs universitet) har under tre år arbetat universitetsövergripande och med stark verksamhetsförankring för att genom erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling öka lärares generella medvetenhet om, och kompetensnivå inom, pedagogisk digital kompetens. Nätverkets arbetsgrupp har på olika sätt verkat inom sina respektive institutioner och fakulteter för att med konkreta insatser bidra till att diskutera och utveckla lärares digitala kompetens inom undervisningen.

Arbetet har genomförts på olika nivåer. Rent praktiskt har ett antal universitetsgemensamma resurser för lärares kompetensutveckling tagits fram. Som exempel kan nämnas universitetsgemensamt studentresponsverktyg, resursmaterial för lärare om ALC-salar och aktivt lärande, webbsidor om upphovsrätt, en rapport om interaktiva skärmar. Seminarier, presentationer, workshoppar och webinarier har arrangerats och genomförts med deltagare från olika institutioner och ämnesområden.

Inledningsvis låg mycket av projektets fokus på att ge lärare stöd i användningen av den nya lärplattformen Canvas. Senare, i samband med Covid-19 pandemin, tog DigiKomp ett aktivt ansvar i att stödja verksamheten i arbetet med omställningen till distansarbete och onlinebaserad undervisning.

Utlysningar av medel för kursutveckling och lokalutveckling har genomförts och följts upp med rapporter som publicerats så att fler kan ta del av erfarenheter som dragits. Under konferensen GU Online 2020, presenterades och diskuterades ett stort antal utvecklingsprojekt vid separata seminarier. Det verktyg för studentrespons (Mentimeter) som infördes på prov av projektet, fick snabbt ett stort antal användare i verksamheten. En utredning om lärares behov av AV-support kvällstid har också genomförts.

På en mer övergripande nivå har arbetsgruppen med tiden kommit att fungera som ett nätverk där lärare delat med sig av erfarenheter från sina respektive institutioner och fakulteter och där nätverket kunnat dra nytta av sin bredd genom möjligheter till vägledning, goda råd och handfasta tips om vilka olika expertisområden och resurser som finns inom universitetet.

INLEDNING

Syftet med projektet har varit att arbeta för att öka universitetslärares digitala pedagogiska kompetens genom att lärarrepresentanter från universitetets åtta fakulteter samt UB, givits utrymme i sin tjänst för att gemensamt driva utåtriktade aktiviteter inom projektets ram. Detta har gjorts med hjälp av informations-spridning, inspiration, kunskapsförmedling och nätverkande där framför allt tekniker för varierade undervisningsformer och tillämpning av digitala pedagogiska verktyg varit i fokus. Projektet Digi-Komp är ett universitetsgemensamt initiativ som initierats av utbildningsnämnden vid Göteborgs universitet. Projektet startade i januari 2019 och avslutades i december 2021.

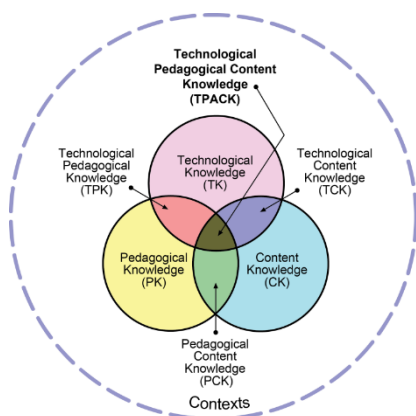
Projektet tar avstamp i de satsningar på digital infrastruktur som genomfördes under åren 2015–2018 med projektet Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning (INU). Vid utbildningsnämndens internat hösten 2017 diskuterades hur universitetet skulle kunna tillvarata och utveckla lärares kompetens efter INU-satsningen. Baserat på underlag från fakulteterna avseende framtida behov och önskemål fick PIL-enheten i uppdrag att under 2018 tillsammans med fakultetsrepresentanter arbeta fram en konkret projektbeskrivning, tidplan samt aktiviteter för ett nytt projekt. Detta arbete bedrevs i dialog med bland annat utbildningsansvariga och excellenta lärare. En slutgiltig projektplan presenterades vid UN:s möte i december 2018.

I denna rapport beskrivs projektets olika aktiviteter samt den teoretiska bakgrund som ligger till grund för projektets insatser. I kapitel 1 redovisas projektets struktur och innehåll samt de modeller som bidragit med inspiration. Under de tre år projektet pågått har många olika aktiviteter genomförts och dessa aktiviteter beskrivs i kapitel 2. I kapitel 3 följer en diskussion om hur projektet bidragit till utveckling i digital kompetens för universitetets lärare. Kapitel 4 innehåller en kunskapsöversikt gällande förutsättningar för digitalisering inom högre undervisning och lärande. I det sista kapitlet sammanfattas projektets erfarenheter med förslag på fortsatta universitetsgemensamma aktiviteter.

Rapporten avslutas med att textförfattarna argumenterar för, och exemplifierar nyttan med, denna typ av nätverk vars resultat inte alltid kan mätas och kvantifieras.

OM PROJEKTET

En viktig inspirationskälla för projektets utformning har varit universitetets pedagogiska idéprogram där det kollegiala lärandet tas som utgångspunkt. När undervisande lärare ges möjlighet att aktivt dela lärdomar och erfarenhet som berör pedagogiska frågeställningar, utvecklas den gemensamma kompetensnivån (Pedagogiska idéprogrammet 2018). Lärare i allmänhet behöver kontinuerligt utveckla sin förmåga att sätta sig in i och tillämpa olika digitala tekniker som, där det är lämpligt, har stor potential att ge stöd för utvecklande pedagogik inom undervisning och lärande. TPACK (Technological, pedagogical, content knowledge) är ett ramverk som lyfter fram denna kompetens (Mishra and Koehler, 2006). TPACK-modellen beskriver hur teknologi, pedagogik och ämneskunskap hänger ihop på ett mycket nära sätt vilket lärare har att ta hänsyn till i alla former av kurs- och programutveckling.

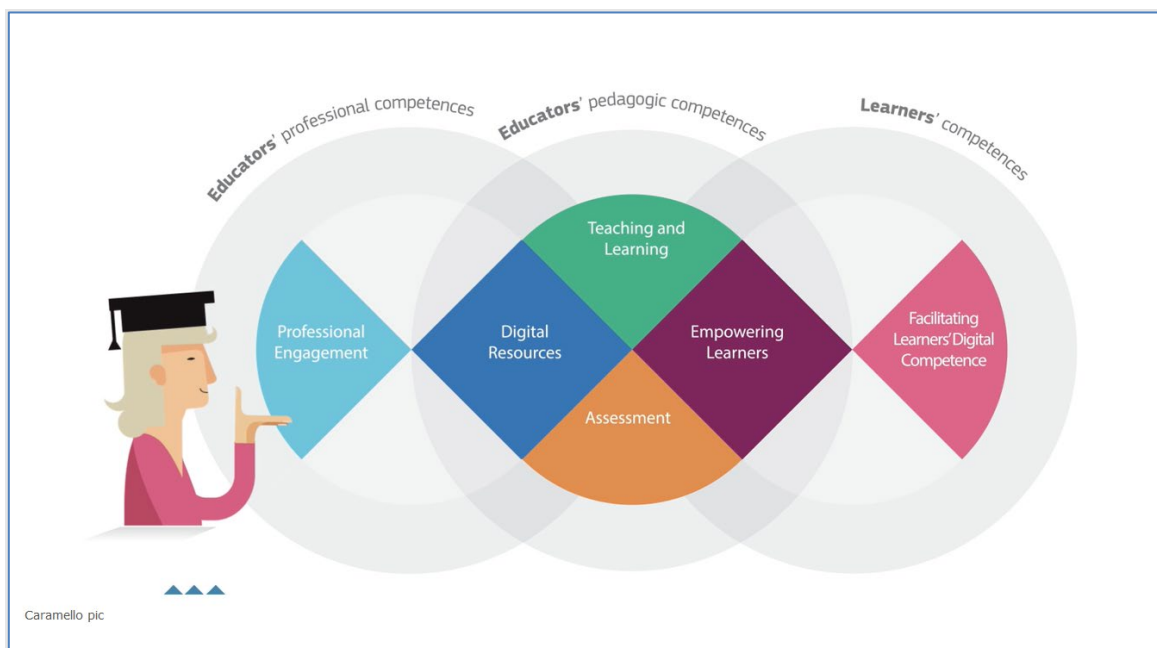

Figur 1. TPACK.

Reproduced by permission of the publisher, © 2012 by tpack.org

Även det europeiska ramverket DigCompEdu, har varit vägledande i projektets arbete. I ramverket beskrivs 22 olika kompetenser samlade inom sex olika områden. Fokus ligger på lärares förmåga att använda digitala verktyg för att utveckla och höja kvaliteten i undervisningssammanhang genom att till exempel tillgängliggöra föreläsningar och annat undervisningsmaterial i digital form för studenterna att ta del av i efterhand. DigCompEdu är ett ramverk som med fördel kan användas på olika nivåer inom universitetet och innehåller även ett verktyg för självvärdering.¹ (Bilaga 1).

¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Figur 2. Conceptual approach Dig CompEdu, European commission.

© European Union, 1995–2022. (CC BY 4.0)

Projektet har årligen rapporterat pågående aktiviteter till Utbildningsnämnden. Styrgrupp för projektet har varit PIL-enhetens enhetsråd, där också studenter finns representerade.²

Tabell 1, Projektets arbetsgrupp åren 2019–2021

Namn	Institution	Fakultet
Maia Andreasson	Svenska språket	Humanistiska fakulteten
Viktor Elliot, Peter Carlsson	Företagsekonomi	Handelshögskolan
Mattias von Feilitzen	Tillämpad IT	IT-fakulteten
Tommy Gustafsson	Matematiska vetenskaper	Naturvetenskapliga fakulteten

² https://pil.gu.se/om_pil/enhetsrad

Amanda Pettersson, Amanda Glimstedt	Samhällsvetenskapliga biblioteken	Universitetsbiblioteket
Monika Unander	Journalistik, medier och kommunikation	Samhällsvetenskapliga fa- kulteten
Liisa Uusimäki	Pedagogik och specialpeda- gogik	Utbildningsvetenskapliga fakulteten
Axel Wolf, Johan Wes- tin	Inst för medicin samt Vård- vetenskap och hälsa	Sahlgrenska akademien
Arne Kjell Vikhagen, Emma Tveita,	Akademien Valand samt Högskolan för scen och musik	Konstnärliga fakulteten

Projektets arbetsgrupp 2019-2021

Arbetsområden och arbetsprocess

I projektplanen förtydligas projektets uppdrag:

- att uppmuntra till pedagogisk utveckling genom att erbjuda stöd och kompetensutveckling i nya verktyg för undervisning och lärande
- att verka för att lärare får kunskap om hur digitala verktyg på olika sätt kan användas för undervisning och lärande
- att göra det möjligt för universitetets lärare att enkelt nyttja de möjligheter som digitaliseringen medför
- att verka för att lärare, utifrån ett studentcentrerat perspektiv, aktivt väljer bland de digitala verktyg som kan nyttjas i olika undervisningssammanhang
- att verka för att lärare, när så är lämpligt, utvecklar sin undervisning och sitt undervisningsmaterial så att studenter även digitalt kan tillägna sig, repetera och bearbeta kursinnehåll på egen hand.

Tre arbetsområden definierades för att uppnå detta syfte:

- Erfarenhetsspridning, inspiration, kompetensutveckling
- Vidareutveckling DISA (verktyg för digital salstentamen) samt förstudie campus-support morgon/kväll
- Utlysningssmedel för,
 1. ALC light, (se bilaga 2)
 2. tillbehör och licenser
 3. kursutvecklingsmedel (se bilaga 3) ³

³ <https://pil.gu.se/projekt/digikomp/utvecklingsbidrag>

Projektets aktiviteter organiserades för att kunna genomföras så nära användare och verksamhet som möjligt. Universitetets åtta fakultetsledningar samt UB fick i uppdrag att utse varsin lärarrepresentant från valfri institution till projektets arbetsgrupp. Representanterna fick möjlighet att arbeta i projektet med upp till 40% av sin tid. Det var dock endast ett fåtal personer som kunde avsätta så mycket tid då många redan var engagerade i andra aktiviteter inom sin institution. De flesta kunde avsätta runt 20% för projektets räkning.

Varje representant fick i samarbete med fakultetsledningen och projektledaren välja ett uppdrag att arbeta med. I vissa fall hade fakultetsledningen tydliga önskemål om aktiviteter och i andra fall fanns det inga särskilda önskemål. Därmed har vissa uppdrag genomförts i lokala utvecklingsarbeten, i andra fall har uppdragen varit universitetsövergripande. Flera fakultets- och institutionsledningar har valt att ha regelbunden dialog med DigiKomp-representanterna. En ambition har varit att utforma uppdragen så att erfarenheter och kunskap kunnat spridas över så många institutioner som möjligt. Ett krav har därför varit att allt producerat material licensieras med Creative Commons för att kunna spridas inom hela universitetet.

Arbetsgruppen med fakulteternas representanter har regelbundet träffats en gång i månaden växelvis på representanternas egna heminstitutioner. Efter covid-19 utbrottet skedde mötena på distans i Zoom eller i Teams. En dagordning med vissa stående punkter har funnits och arbetsgruppen har gått igenom pågående aktiviteter men också ägnat sig åt utblickar och övergripande diskussioner. Ibland har gäster bjudits in för att diskutera särskilda frågor. Utöver de obligatoriska månadsmötena har möjligheten funnits att varje onsdag morgon träffas i ett digitalt mötesrum för avstämning och bollplank. Projektets representanter har haft olika ingångar utifrån intresse och ämnesbakgrund. Detta har bidragit till en spännande dynamik och visat på både likheter och olikheter i synen på, och användningen av, digitala verktyg.

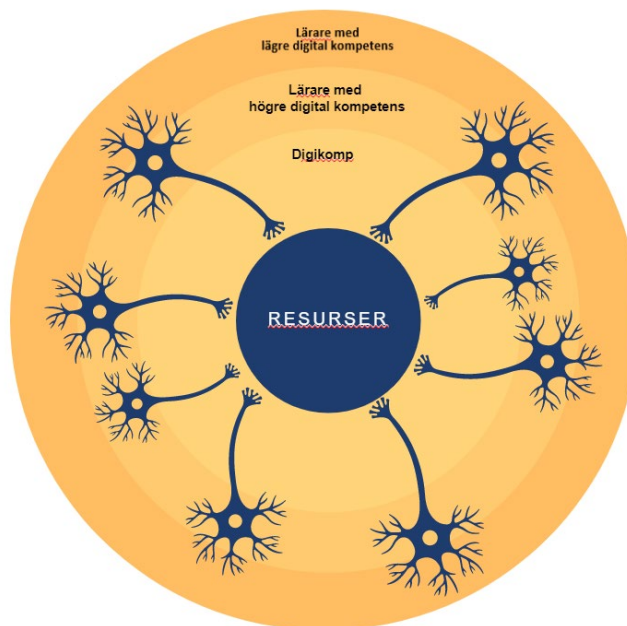
Fyra framgångsfaktorer för projektets resultat definierades av arbetsgruppen vid projektets början,

- Bottom-up, lärare måste själva kunna styra projektets inriktning.
- Top-down, institutions-, och/eller fakultetsledning samt universitetsledning måste vara tydliga med att projektet är viktigt och stötta projektets aktiviteter.
- Under 2019 breddinfördes den nya lärplattformen Canvas. Samarbete med införandeprojektet (INCA) måste fungera.
- Stödstrukturer. Behov av administrativt stöd för att genomföra olika aktiviteter inom projektet.

Inom arbetsgruppen diskuterades projektets förutsättningar och syfte och tillsammans såg vi många möjligheter med att kunna starta ett fakultetsövergripande samarbete. Vi

går mot en mer och mer digitaliserad undervisning och studenter är – i många fall – mer digitalt kapabla än vad deras lärare är, de har förväntningar på att utbildningen ska vara utformad som resten av deras liv. Även de som undervisar drar nytta av den nya tekniken i sina liv och allt färre ser ett värde i att dra skarpa gränser mellan sin yrkesverksamhet och sina teknikstödda liv utanför arbetet. Vi har idag möjlighet att ställa om till ett lärande som är mer interaktivt och mer på den enskilda inlärarens villkor. De lärare som idag arbetar med relevanta digitala verktyg inom ramen för en genomtänkt kontext ser dem som pedagogiska resurser och upplever att de frigör tid till det de verkligen vill göra: undervisa. Samtidigt såg arbetsgruppen flera utmaningar:

- Hur motiverar vi den enskilda läraren att prova nya metoder?
- Hur sprider vi kunskaper och information från arbetsgrupp till lärare?
- Hur sprider vi erfarenheter lärare emellan?
- Hur fångar vi upp problem/svårigheter och för dem vidare till rätt instans?
- Arbetsgruppen diskuterade sin roll som kunskapsförmedlare och kunskapsbärrare i sitt uppdrag att nå så många kollegor som möjligt med inspiration och kompetensutveckling. I detta arbete växte en bild fram som illustrerar hur varje fakultetsrepresentant kan fungera som en nod i det universitetsövergripande nätverket.

Figur 3. Illustration av nätverket DigiKomp

PROJEKTETS AKTIVITETER 2019–2021

Tabell 2, Projektets aktiviteter 2019–2021

Start	Aktivitet	Om aktiviteten (vad som gjordes/hur)	Resultat
2019	Upphandling och införande av universitets-gemensam licens för Mentimeter	Sprida kunskap och inspiration för att hjälpa medarbetare komma igång med att använda verktyget. Detta skedde bl.a. genom webinarier och en sam-lad resurssida på verktyg/medarbetarportalen.	HT 2019 hade sammanlagt 426 personer (personal vid GU) loggat in och nyttjat campusli-censen för Mentimeter.
	Enkät till alla institutioner gällande behov av AV-support på kvällstid. Dnr GU 2019/1746		Redovisat på Utbildningsnäm-nens möten den 29/4 2020 samt 16/12 2020
	Uppdaterad information om upphovsrätt för lärare	I och med digitalisering av undervisning uppstår frågor kring upphovsrätt för lärare, t ex vad jag som lärare får göra och vad andra får göra med det material jag producerar för min undervisning. Den information som tidigare fanns på PIL:s webbsidor behövde uppdateras och byggas ut för att möta dessa behov.	Resursen finns tillgänglig via https://pil.gu.se/resurser/upphovsratt
	Workshoppar för att utreda behov och krav på att kunna rita i DISA	Workshoppar med lärare i sam-arbete med DISA förvaltning den 13/12 2018 samt den 5/3 2019	De möjliga lösningar som pre-senterades kunde inte uppfylla lärares krav.
	Utlysning av kursutveckl-ingsbidrag Dnr	Hösten 2019 utlystes medel för utvecklingsbidrag för kompe-tensutveckling och kunskaps-	17 ansökningar kom in och samtliga beviljades. Läs mer om utvecklingsbidragen nedan.

	Dnr 2019/1649	spridning inom digitala verktyg för första gången.	
	Abstract och presentation vid HKG2019		Diskussioner runt lärares behov av stöd och kompetensutveckling. Projektets möjligheter att bilda nätverk.
	PIL-prat	Ett behov av kortare webinarier med varierande teman inom området digitalisering av undervisning identifierades. Tillsammans med PIL startades webinarier serien PIL-prat. Här kunde vi också fånga upp mer aktuella frågor utifrån behov som uppstod under pandemin.	Inspelningar från vissa webinarier finns på https://pil.gu.se/projekt/digikom/p/webbinarier/pil-prat
	Workshoppar Möbius (stöd för avancerade frågor/quiz, automatisk rättning och slumpade frågor.)	Möbius är ett verktyg som används framför allt inom den naturvetenskapliga fakulteten. Flera representanter för andra ämnesområden har också visat intresse.	Presentation av verktyget och diskussioner om samarbete runt fortsatt utveckling.
	Workshoppar om Mentimeter och ABC-metoden		Workshoppar genomfördes vid Sahlgrenska akademien.
	Forms som verktyg för kursvärdering		Testade och tog fram manualer för användning av Forms som verktyg för kursvärdering.
2020	Fortsatt utredning gällande AV-support kvällstid. Möten med campuschefer.		December 2020: Möten för att diskutera frågan har erbjudits samtliga fakulteter via campuschefer. Läge att återkomma i frågan när ett nytt normalläge inträder. Om behov av stöd utanför kontorstid finns kan avtal träffas direkt med den berörda verksamheten. Under

			våren och hösten har prio varit att få verksamheten under kontorstid att fungera, alla resurser har fått gå till att hantera det.
	Workshoppar om examination		Februari 2020. Två WS hölls vid PIL-enheten. Finns numer med i PIL:s ordinarie utbud.
	Resursmaterial för lärare om ALC-salar, pedagogik och utförande, inklusive aktivt och studentcentrerat lärande. Arbetet påbörjas.	Uppbyggnad av digital resurs med material, tips och filmer där kollegor berättar om hur de arbetar med Aktivt lärande och ALC-salarna.	Arbetet påbörjas och diskussioner förs om vad resursen skall innehålla.
	Stöd vid omställning till distansundervisning under Covid-19 pandemin	<ul style="list-style-type: none"> • Stöd vid bemanning av PIL:s Zoom-café. • Lokala insatser vid institutionerna, t ex stöd i att utforma relevanta distansundervisningsupplägg och ställa om till examination på distans. • Erfarenhetsutbyte inom nätverket för att stötta varandra i att möta behov i de olika verksamheterna. • Webbinarier kring aktuella frågor, t ex digital examination på distans. 	
	Lokalt utvecklingsbidrag Dnr 2020/1156	Projektet utlyste ht20 medel för utveckling av en befintlig lokal för att bättre motsvara de behov som ett studentcentrerat undervisningsperspektiv medför.	Sju salar har tilldelats medel och har antingen färdigställts eller är på gång att färdigställas. Se bilaga 2.
	Utlysning av kursutvecklingsbidrag,	Våren 2020 och hösten 2020 utlystes medel för kursutvecklingsbidrag för kompetensut-	33 respektive nio ansökningar kom in och nio respektive sex beviljades. Läs mer om utveck-

vt20 och ht20. Dnr 2019/1649	veckling och kunskapsspridning inom digitala verktyg, för andra och tredje gången. Lärare och lärarlag kunde söka.	ingsbidragen nedan. Se bilaga 3.
Arrangerade GU Online 2020	GU Online 2020 hade temat <i>Erfarenhetsutbyte kring digitala verktyg i undervisningen</i> . Denna konferens fokuserade på presentationer av 12 av de utvecklingsprojekt som DigiKomp delat ut bidrag till.	Länkar till presentationerna och DigiKomps inledning: https://pil.gu.se/aktiviteter/guonline/2020
Canvas-workshoppar vid Konst och Utbildningsvetenskap		Workshoppar där kollegor fick prova på, diskutera och lära sig mer om olika funktioner i Canvas.
Sahlgrenska akademien och samarbete REDO-gruppen		SA skapade det fakultetsgemensamma nätverket REDO (REDO står för Referensgrupp för omläggning till digital undervisning och examinationer) för lärare, administratörer samt studenter för att möta kravet på omställning under samt efter Covid-19 pandemin. Gruppen har haft kontinuerligt stöd samt support från DigiKomp i frågor som berör digitalisering. Den öppna teamskanalen <i>AlltidRedo</i> är kopplad till DigiKomp via medverkan av olika personer vid PIL och i DigiKomp.
VR-test, 2020	Under tidig vår 2020 fick nätverket möjlighet att prova på samarbete i VR-miljö.	Erfarenheterna presenterades vid GU Online 2020.
Mentimeter (statistik)	Inför höstterminen fick även studenter tillgång till Mentimeter.	HT 2020 hade sammanlagt 1 123 personer (personal och studenter vid GU) loggat in och nyttjat campuslicensen för

			Mentimeter.
2021	Resursmaterial för lärare om aktivt och studentcentrerat lärande.	Uppbyggnad av digital resurs med material, tips och filmer där kollegor berättar om hur de arbetar med Aktivt lärande och ALC-salarna.	Fortsatt utvecklingsarbete. Inspelning av filmer med kollegor med mera. Publiceras på PIL-webben Q1 2022.
	Utvärdering av interaktiva skärmar	En ökande användning av interaktiva skärmar, t ex i form av surfplattor, läsplattor eller datorer med touchskärm, tillsammans med förändrade behov i verksamheten, föranledde en utvärdering av interaktiva skärmar med syfte att ge kunskap till såväl lärare som verksamhetsstöd.	Utvärderingsrapport publicerad på PIL:s webbsidor. ⁴
	Utvecklingsbidrag, återrapportering och rapportpublicering. Dnr 2019/1649	I utlysningen av kursutvecklingsbidrag angavs återrapportering till projektet som en förutsättning för att erhålla medel.	I skrivande stund har 20 av sammanlagt 32 beviljade projekt lämnat in och fått sin projektrapport publicerad, se vidare under <i>Utvecklingsbidrag</i> nedan. ⁵
	Abstract och presentation vid HKG2021		Projektmedlemmar presenterade projektet samt olika resurser som tagits fram.
	Mentimeter (statistik)		HT 2021 hade sammanlagt 1 758 personer (personal och studenter vid GU) loggat in och nyttjat campuslicensen för Mentimeter.
	Swivl kamera-robot	Undersökning om hur Swivl-kameran, som följer ljud och rörelse i rummet, kan höja kvaliteten i distans- och hybridun-	Upptäckter som gjorts hittills är att Swivl-kameran tillåter pedagogen att vara mer rörlig i undervisningssalen.

⁴ https://pil.gu.se/digitalAssets/1796/1796660_interaktiva-skarmar.pdf

⁵ <https://pil.gu.se/projekt/digikomp/utvecklingsbidrag/beviljade>

		dervisning inom estetiska och praktiska kunskapsområden.	Ljudåtergivningen vid samspelsituationer verkar vara ett problemområde för de som deltar via Zoom. Laborerandet med Swivl-kameran är en ny aktivitet som behöver utforskas vidare.
--	--	--	--

Projektets aktiviteter 2019–2021

Fördjupad information om utvalda aktiviteter

Sett till de arbetsområden som definierades inför projektuppstart, har flera av aktiviteterna kommit att anpassas till aktuella omständigheter. Till exempel medförde Covid-19-utbrottet under tidig vår 2020 att fakultetsrepresentanterna fick lägga mycket av sin tid på att stötta kollegor inför övergången till distansundervisning inom den egna fakulteten eller institutionen. Gällande vidareutveckling av DISA genomfördes workshoppar där behov diskuterades och några möjliga verktyg testades. Det visade sig tyvärr att den teknik som fanns på plats ännu inte är tillräckligt bra för att kunna uppfylla ställda krav. Istället har andra aktiviteter genomförts, till exempel workshoppar och kompetensutveckling i verktyget Möbius samt en utvärdering av interaktiva skärmar.

AV-support kvällstid (2019-2020)

vt20: Resultat från den enkät som genomfördes ht19 redovisades för utbildningsnämnden under våren. Enligt enkät finns inte något generellt behov av en allmän tilläggs-tjänst för AV-support kvällstid. Att skriva separata överenskommelser inom respektive fakultet ansågs kunna fungera. Beslutades att hålla frågan levande och följa utvecklingen över tid för att, om behovet uppstår framöver, titta på det igen. Det som signalerats via enkäten är att det är väldigt viktigt att AV-tekniker kan ge stöd genom att undervisa lärare i användningen av AV-teknik och jobbar proaktivt med kunskapsöverföring.

Slutsatsen från genomförda dialoger är att behoven har ändrat sig givet erfarenheter från nuvarande situation alternativt att fakulteterna inte haft möjlighet att ha fokus på frågan. UN enas om att riktade dialoger med de kvarvarande fakulteter som ännu inte haft dialog är prioriterat, däribland HFS som initialt, när DigiKomp-projektet formades, särskilt lyfte behovet av utökad support. (Mötesprotokoll från UN:s möte den 16/12 2020, punkt 7.)

Kursutvecklingsbidrag (2019–2020)

Under projektets gång har medel utlysts tre gånger för utvecklingsbidrag för kompetensutveckling och kunskapsspridning inom digitala verktyg. Utvecklingsmedlen låg på max 75.000 kr per projekt och de kunde sökas av lärare eller lärarlag över hela GU.

Insatserna ska syfta till att bredda och fördjupa lärares kompetens i nya digitala verktyg för undervisning och lärande, sprida kunskap om hur digitala verktyg på olika sätt kan användas för undervisning och lärande, bidra till ökad tillgång till undervisning och undervisningsmaterial så att studenter kan tillägna sig, repetera och bearbeta kursinnehåll digitalt. [...] (citat ur utlysningstexten, bilaga 3)

Grundtanken med bidraget har varit att ge lärare och lärarlag möjlighet att utveckla en pedagogisk idé eller resurs. De resurser som utvecklades skulle tillgängliggöras för andra lärare via workshoppar, seminarier och genom licensiering via creative commons. Projektens resultat skulle slutredovisas och publiceras så att kollegor kan ta del av vilka idéer och resurser som utvecklats. (Bilaga 3)

De projekt som fick utvecklingsbidrag har spänt över en rad olika områden; det har bland annat handlat om undervisningspoddar, utveckling av digitala VFU-besök och av Canvas-resurser, i till exempel språkriktighet och skrivregler, utprovning av film som undervisningsform i praktiska utbildningar, som till exempel hantverksutbildningar och sjuksköterskeutbildningen, samt att utveckla undervisningsmodeller i ALC.

Under projekttiden genomfördes tre ansökningsomgångar: hösten 2019, våren 2020 och hösten 2020. Grundtanken var att dela ut max 2,5 miljoner kr. under dessa tre omgångar, och summan som har delats ut är cirka 2.042.500 kr till sammanlagt 32 utvecklingsprojekt.

Tabell 3, Sökta och beviljade kursutvecklingsbidrag

Sökta	HAND	HUM	IT	KONST	NAT	SAHL	SAMH	UTB	Beviljade	Medel
17	2/2	2/2		2/2	2/2	7/7		2/2	17	1076800
33	1/3	1/4		0/2	1/3	2/10	3/4	1/3	9	538400
9	2/2			2/2	0/1	1/3		1/1	6	427381
59	5	3		4	3	10	3	4	32	2042581

Sökta och beviljade utvecklingsbidrag H19–H20

I samtliga utlysningssomgångar användes en urvalsprocess där varje ansökan lästes av 2–3 personer i en granskargrupp i DigiKomp, med hänsyn tagen till jäv och liknande. Ansökningarna bedömdes initialt individuellt av läsarna utifrån om de tydligt uppfyllde utlysningens krav och uttryckte en genomförbar idé givet den sökta summan. Ansökningarnas kvalitet bedömdes här på en femgradig skala där 1 stod för låg och 5 för hög kvalitet. Vid ett granskarmöte diskuterades sedan ansökningarna och kvalitetsbedömningarna, för att säkerställa att ingen diskrepans rådde mellan hur olika granskare tolkat skalan. I några fall justerades kvalitetsbedömningarna. Ansökningarna rankades sedan efter kvalitet och i de fall då inte alla ansökningar antogs var det de med högst bedömd kvalitet som tilldelades bidrag. I samtliga fall var det kvalitet och inte till exempel fakultetstillhörighet som avgjorde om en ansökan tilldelades bidrag eller inte. DigiKomp-deltagare med jäv lämnade rummet när det var tillämpligt.

I första ansökningssomgången fick alla 17 ansökningar bidrag. Alla ansökningar var av hög kvalitet och DigiKomp ville att så många utvecklingsprojekt som möjligt skulle komma igång så snart som möjligt. Flera ansökningar fick ett lägre bidrag än de ansökt om. Detta berodde i de flesta fall på att de ansökt om medel för overhead, vilket inte tillämpas vid ett GU-internt bidrag. Av de 17 beviljade ansökningarna kom två vardera från Handelshögskolan, Humanistiska fakulteten, Konstnärliga fakulteten, Naturvetenskapliga fakulteten och Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Sahlgrenska akademien fick 7 bidrag antagna. Ingen från Samhällsvetenskapliga fakulteten eller IT-fakulteten hade ansökt.

I den andra ansökningssomgången kom det in 33 ansökningar och av dem fick nio bidrag. Av de nio beviljade ansökningarna kom en från Handelshögskolan, en från Humanistiska fakulteten, en från Naturvetenskapliga fakulteten, två från Sahlgrenska akademien, tre från Samhällsvetenskapliga fakulteten och en från Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Ingen från IT-fakulteten hade ansökt.

I den tredje och sista ansökningssomgången kom det in nio ansökningar och sex av dem beviljades bidrag. Av de beviljade ansökningarna kom en vardera från Sahlgrenska akademien och Utbildningsvetenskapliga fakulteten och två vardera från Handelshögskolan respektive Konstnärliga fakulteten. Ingen från Humanistiska fakulteten, IT-fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten hade ansökt i denna sista omgång.

Beskrivningar av alla utvecklingsprojekt finns publicerade på webbsidan <https://pil.gu.se/projekt/digikomp/utvecklingsbidrag/beviljade>. På samma sida finns länkar till redovisningar av projekten, en del i form av projektrapporter, andra i form av filmer eller ljudfiler. Tolv av projekten genomförde också presentationer vid GU Online 2020. Pdf:er av deras presentationer finns publicerade på denna länk: <https://pil.gu.se/aktiviteter/guonline/2020>. I skrivande stund har 20/32 projektrapporter inkommit och publicerats.⁶

⁶ <https://pil.gu.se/projekt/digikomp/utvecklingsbidrag/beviljade>

Lokaltutvecklingsbidrag (2020)

Inom ramen för projektet fanns medel avsatta för lokalutveckling. Projektet utlyste ht20 medel för universitets fakultetsområden samt UB att utveckla en befintlig lokal för att bättre motsvara de behov som ett studentcentrerat undervisningsperspektiv medför (Dnr GU 2020/1156). För att ta del av avsatta medel krävdes en tydlig plan för hur lokalen är tänkt att utformas och hur lärare ska introduceras och uppmuntras att arbeta i den. I ansökan skulle syfte och målsättning med lokalens utformning, vara väl formulerad.

Belopp som kunde sökas var max 285 000 kronor per fakultet, vilket skulle täcka kostnader för ett rum med flexibel möblering men inte behov av avancerad teknikinstallation. Sju ansökningar beviljades och av dessa har sex fakulteter lämnat en slutrapport. De flesta har använt anslaget till ombyggnad av befintlig sal till ALC-sal med möjlighet till mer flexibel möblering, bättre teknik, större möjlighet till interaktion mellan studenter med mera. En gemensam erfarenhet är att allt har tagit längre tid än planerat på grund av komponentbrist och sena leveranser till följd av pandemin. I stort är det mesta färdigt, en del teknik kvarstår att färdigställa. Se bilaga 2.

Mentimeter (2019–2021)

Under INU-projektet (Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning) som föregick DigiKomp, uppmärksammades behov av att implementera ett digitalt responsverktyg vid GU. Tidigare fanns det fysiska ”clickers” att låna genom PIL, men dessa var utdaterade samt fanns i en begränsad mängd. En jämförelse gjordes bland ett antal responsverktyg på marknaden, det som passade GU:s behov bäst var Mentimeter.

DigiKomp har sedan införandet av Mentimeter HT19 verkat för att sprida information och inspiration för hur verktyget kan användas för att skapa interaktivitet vid undervisning såväl som vid möten. Webbinarier har ett flertal gånger erbjudits under terminerna som en möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan lärare samtidigt som det har fungerat som ett sätt att sprida medvetenhet om att GU erbjuder campuslicens för verktyget. På medarbetarportalen har upprättades en resurssida för Mentimeter med information om hur man kommer igång med tjänsten. Ett urval av de webinarier som anordnats finns att ta del av i efterhand.⁷

I samband med pandemin fick även studenter möjlighet att ta del av licensen HT20, vilket innebär att de numera också kan logga in på tjänsten med sitt studentkonto och använda verktyget utan begränsningar.

En campuslicens för ett digitalt responsverktyg som Mentimeter möjliggör interaktiva inslag under föreläsningar och blev ett viktigt verktyg under pandemin då all undervis-

⁷ <https://pil.gu.se/projekt/digikomp/webbinarier>

ning ställdes om till digitalt format. Vi ser vikten av att fortsätta erbjuda ett digitalt responsverktyg även när verksamheten åter utgår från campus då behovet från början kom från att kunna aktivera studenter som deltar i stora föreläsningar på plats.

Resurs om upphovsrätt för lärare (2020)

Tidigt i projektet uppmärksammades att de resurser kring upphovsrätt som fanns tillgängliga på PIL-enhetens webbsidor behövde uppdateras och utvecklas vidare. De resurser som fanns tidigare var inte tillräckligt utförliga för att utgöra ett bra stöd för lärare i frågor kring upphovsrätt. Nya resurser arbetades fram med fokus riktat mot fyra huvudsakliga delar:

- Generellt om upphovsrätt
- Lärares rätt till sitt eget material
- Användning av andras material
- Publicera eget material

Resurserna finns publicerade på PIL-enhetens webbsidor.⁸

Stöd vid omställning till distansundervisning under Covid-19-pandemin (2020)

Under Covid-pandemin kunde DigiKomp ge stöd till, och underlätta för, lärare att ställa om till distansundervisning på flera olika sätt. Flera i projektets arbetsgrupp kunde snabbt gå in och stötta i PIL-enhetens Zoom-café (en supportkanal kring distansundervisning och –examination som öppnades tidigt under pandemin) och projektdeltagarna kunde också ge stöd lokalt på sina institutioner och fakulteter på många olika sätt. DigiKomp blev en kanal för att sprida erfarenheter och ge stöd mellan fakulteterna, vilket på flera sätt underlättade omställningen. Utöver detta har arbetsgruppen i DigiKomp även bidragit till kunskapsspridning genom olika webinarier som hållits under pandemin, såväl lokalt på institutioner som brett vid Göteborgs universitet.

Swivl-kamera (2021)

I estetiska och praktiska ämnen utgörs undervisningsinnehållet ofta av kunnande i handling. Det innebär att förevisande blir en viktig del av undervisning och lärande. Under Covid-utbrottet blev det mycket svårt att genomföra sådan undervisning i distans- och hybridformat, bland annat för att lärare då ofta var begränsade till en enda kamera och ett enda bildperspektiv. Vi ville därför undersöka hur en kamera-robot som följer rörelse och ljud i rummet skulle kunna höja kvaliteten i distans- och hybridundervisning inom estetiska och praktiska kunskapsområden. Under hösten påbörjades ett arbete för att undersöka om en enklare form av kamera-robot dels kan utgöra ett funge-

⁸ <https://pil.gu.se/resurser/upphovsratt>

rande verktyg för lärare som har behov av att förflytta sig runt i klassrummet, dels kan främja interaktion vid hybridundervisning. Hittills har kameran främst testats i ämnet musikdidaktik inom grundlärarprogrammet.

Kameran, som kan rotera 360 grader, ger möjlighet att röra sig friare i salen och placeras med fördel i mitten av klassrummet med ett inte alltför långt avstånd till undervisande lärare. Läraren bär en mikrofon runt halsen som fångar upp en infraröd signal från kameran. Ljudet från studenter i salen fångas upp av ytterligare två mikrofoner som placeras ut i rummet och läraren kan sedan via sin mikrofon knapp rotera kameran mot den som har ordet. Swivl-kameran är också kopplad till laptopen, som i sin tur är kopplad till projektor och högtalare, vilket gör att studenter på plats i salen också kan se och höra studenter som deltar på distans.

Studenter som deltagit via Zoom har uttryckt att bildåtergivningen fungerar bra men att det är svårt att se lärares mimik och gester om kameran placeras för långt bort. Ljudåtergivningen fungerar bäst när läraren delar skärm och ljud via "share screen" i Zoom och samtidigt stänger av Swivl-mikrofonen runt halsen. Vid samspelesituationer i klassrummet har Zoom-studenter ibland gett uttryck för att ljudet klipps av och blir hackigt. Slutsatsen så långt är att Swivl-kameran ger lärare ett större rörelseutrymme, studenter som deltar via Zoom ges större möjlighet att interagera med övriga deltagare och både syns och hörs i rummet. Ljudåtergivningen och ljudinställningar vid samspelesituationer är något som behöver undersökas mer. Teknikutvecklingen går fort och det finns fler system som är användbara och bör utforskas för att höja kvaliteten på distans- och hybridundervisning inom estetiska och praktiska kunskapsområden.⁹

Utvärdering av interaktiva skärmar (2021)

I projektet identifierades ett behov av att enkelt kunna arbeta med kommentering och återkoppling på studenters texter, varför en viss typ av interaktiv platta utvärderades. Senare framkom också ett intresse och behov av att bredda utvärderingen till att omfatta fler typer av interaktiva skärmar. Dels upplevdes en bristande förståelse i verksamhetsstöd och ledning kring lärares specifika behov kopplat till olika typer av interaktiva skärmar, dels identifierades ett behov av att bredda kunskaper kring de möjligheter olika typer av skärmar ger. Ett flertal olika interaktiva skärmar utvärderades därför och en rapport kring dessa finns på PIL-enhetens webbsidor.¹⁰

Webbinarieserie PIL-prat (2020)

PIL-enheten erbjuder ett flertal olika seminarier och workshoppar med varierande innehåll och upplägg. Eftersom dessa seminarier ges på plats vid PIL-enheten och ofta är omfattande i tid fanns behov av att hitta en lösning för att erbjuda seminarier som var

⁹ Vid Handelshögskolan har verktyget Meeting Owl använts med gott resultat.

¹⁰ https://pil.gu.se/digitalAssets/1796/1796660_interaktiva-skarmar.pdf

mer tillgängliga och som inte krävde mycket tid för att delta. Det fanns också ett flertal intressanta projekt som fått utvecklingsbidrag från DigiKomp samt en nypublicerad bok, Digitalisering av högre utbildning (Hrastinski 2018), som kunde utgöra innehåll för seminarier. Vi formade därför i samverkan med PIL-enheten webinarier serien PIL-prat där vi bjöd in personer som annars inte håller seminarier på PIL för att presentera intressanta perspektiv på digitalisering av undervisning inom högre utbildning. Seminarierna hölls via Zoom och under lunchtid för att möjliggöra för så många som möjligt att delta. Utfallet blev positivt med många intressanta och förhållandevis välbesökta webinarier och deltagare från flera lärosäten.

Webbresurs för ALC-salar och aktivt lärande (2020–2021)

Sedan 2016 har Göteborgs universitet tagit fram ett antal Active Learning Classrooms (ALC).¹¹ En ALC-sal är en lärosal som är utformad för att främja studenternas interaktion och engagemang. De är designade för att underlätta samarbete och stimulera kreativitet och är särskilt lämpade för kollaborativa lärandeformer. Forskningen visar på betydelsen av att arbeta med aktivt lärande och även på vilken betydelse rummet har i ett sådant arbete. Men det finns flera hinder när det kommer till implementering av nya arbetssätt.

Webbresursen syftar till att övervinna ett av dessa hinder genom att bidra med inspiration, guider och tips för undervisning. Tanken är att, genom i huvudsak ett kollegialt lärande, erbjuda lättillgängliga exempel och beskrivningar som sänker tröskeln att pröva själv. Resursens tyngdpunkt ligger på de filmer som är inspelade med kollegor från olika institutioner och fakulteter. Avsikten var att ha en så bred representation som möjligt för att öka sannolikheten för en igenkänningseffekt. Ett sätt att visa att ”kan jag, så kan du”. På webbsidorna återfinns även lättillgängliga exempel och beskrivningar av aktiviteter av varierande svårighetsgrad.

De texter på webbsidorna som beskriver koncept och pedagogiska idéer har en tydlig koppling till forskning inom det pedagogiska området. Detta för att presentera den vetenskapliga grund som vägleder universitetets utvecklingsarbete inom undervisning och lärande. Arbetet med webbresursen är ett samarbete mellan DigiKomp, PIL-enheten (Torbjörn Fraenckel) och UB (Helena Francke).

¹¹ <https://pil.gu.se/resurser/alc-salar>

KUNSKAPS- OCH ERFARENHETS- SPRIDNING

Under projektets gång har en stor mängd kunskap och erfarenheter utvecklats och spridits. Förhoppningsvis har projektet DigiKomp kunnat bidra till att fler lärare inom universitetet inspirerats till att prova på nya digitala verktyg och att utveckla sin undervisning.

Kollegor lär i första hand av varandra, i andra hand lär sig kollegor via mer formaliserade utbildningar och workshoppar. Organiserade utbildningar i verktyg och metoder kan ge en ingång och grundkunskaper men har mindre effekt när det kommer till att öka den breda användningen och kompetensen bland lärare. Projektet DigiKomp har bland annat verkat genom att sprida kunskap om pågående utvecklingsarbeten och genom att organisera universitetsgemensamma seminarier där representanter för olika ämnesområden kunnat synliggöra och diskutera varandras arbete. Vikten av nätverk för att dela erfarenheter, få insyn och förståelse i andra ämnesområdets arbetsätt och utmaningar har flera gånger lyfts inom arbetsgruppen. Möjligheten att samverka via nätverk är något många universitetslärare frågar efter.

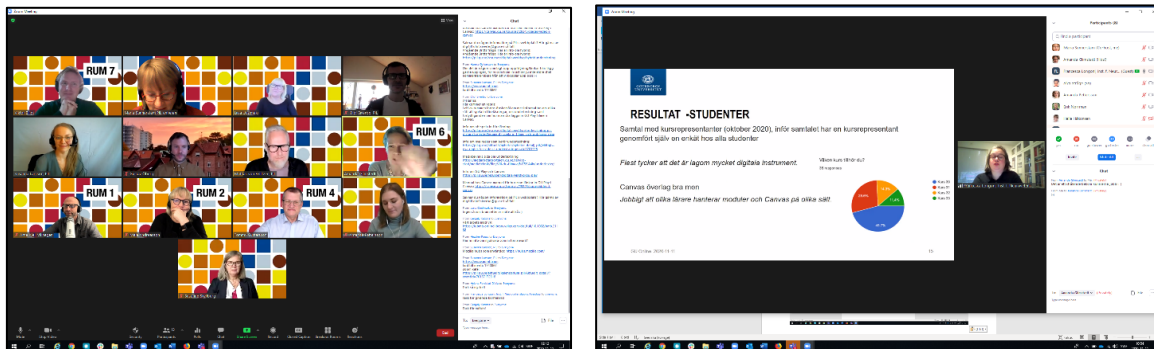
Universitetets lärare och forskare diskuterar ofta svårigheten att hitta tid och former för att arbeta med kompetensutveckling i pedagogiska metoder och nya digitala verktyg. Då lärare vanligen är starkt begränsade i sin kompetenstid på grund av utbildnings- och forskningsuppdragen, skapar ett nätverk som DigiKomp en blandform som kan användas både synkront (i realtid via konferenser, seminarier) och asynkront via chatt samt informella diskussioner så som sker via till exempel teamskanalen AlltidRedo. Nätverkets kompetens samt kännedom om nyckelpersoner, initiativ etcetera är ett värdefullt bidrag som arbetsgruppen anser bör bibehållas. (Bilaga 4)

Kollegor har träffats vid aktiviteter, seminarier och workshoppar inom fakulteten, institutionen eller universitetsgemensamt. Genom podden PIL-prat, genom information om upphovsrätt med mera som publicerats på PIL-webben.

Konferensen GU Online hösten 2020 är ett lyckat exempel på hur erfarenheter från utvecklingsaktiviteter i olika led spridits inom universitetet. I syfte att fylla konferensens innehåll med erfarenheter från många olika kunskapsområden och för att skapa möjligheter till diskussion och erfarenhetsutbyte kontaktade DigiKomp de lärare som under tidigare år fått kursutvecklingsbidrag. Nästan samtliga lärare hade möjlighet att bidra och deltog för att presentera och diskutera sina respektive utvecklingsprojekt. Under den digitala konferensen samlades 2–3 projekt i varje session för att presentera och diskutera sina resultat. DigiKomps arbetsgrupp agerade mötesvärdar i varje rum.

Övriga deltagare i konferensen kunde ställa frågor till presentatörerna om hur arbetet bedrivits och hur olika utmaningar hanterats. Totalt presenterades 25 olika projekt. Till

konferensen var ett 90-tal personer anmälda. Efter konferensen arrangerade PIL-enheten ytterligare seminarier runt några av de mest efterfrågade utvecklingsprojekten. I konferensens utvärdering gav deltagarna mycket positiv respons.¹²

Figur 4, Skärmbilder från presentationer vid GU Online 2021

Figur 5, Mentimeterfrågor. Beskriv GU Online med tre ord.: Vad tar du med dig från årets GU Online?

DigiKomp under Covid-19 pandemin

I samband med Covid-19 utbrottet och nedstängningen av all campusundervisning i mars 2020, förändrades förutsättningarna för projektet drastiskt. Universitetets lärare tvingades ställa om all sin undervisning till distans vilket innebar att många väldigt snabbt behövde lära sig hantera digitala pedagogiska verktyg som de tidigare inte nyttjat i sina kurser. Fler inom arbetsgruppen DigiKomp fick uppdrag att inom sina fakulteter och institutioner stötta ledning och personal i omställningen. I slutet av vårterminen sammanställde arbetsgruppen sina reflexioner runt detta:

¹² <https://pil.gu.se/aktiviteter/guonline>

- Nätverket i sig och att ha deltagit har varit viktigt för hur rustade vi varit när det slog till. Vi har kunnat "aktivera DigiKomp:are". Kunnat sprida snabbt i de mindre miljöer med hjälp av "noderna".
- Kursutvecklingsmedlen kom att spela roll även om de inte delades ut just för detta ändamål.
- Formade en egen "digikomp"-grupp som jobbat med att stötta undervisarna genom kompetensutveckling, omvärldsbevakning och material.
- "Krisgrupp" och en organisatorisk struktur som gjort det möjligt att nå ut med information och kunskap kring digitala verktyg – positiv effekt!
- Våg av snabb omställning där vi fått sänka krav på kvalitet, vad kan DigiKomp göra inför någon form av återgång till det normala? Hur fortsätter vi nästa steg framåt? Tex kan vi börja höja kvaliteten nu när vi landat i användning av digitala verktyg?
- Vi har haft en lokal grupp på vår enhet som ger zoom-stöd.
- Stöttat i PIL-enhetens Zoom-café.
- Har arbetat med att förbättra kvalitét för de som föreläser hemifrån, både tekniskt och didaktiskt.
- Lång tid med förberedelser inför undervisning. I början innebar det mycket stöttning för att introducera kollegor till att undervisa digitalt.
- Bra grundstruktur att vi lär oss av varandra eller via nätverket mer indirekt.
- Går inte att nå alla, men vi tror att vi gör skillnad.
- Bollplanket utanför den egna miljön har (tror vi) varit viktigt för oss som deltagit.
- Lättsamt och engagerat är en bra formel. Vi kan ställa "dumma frågor" och hjälper varandra.
- Lättare att täcka in hela miljöer med hjälp av noder om de är mindre, svårare kanske på större institutioner.

Studenters upplevelser under Covid-19 pandemin

Studenternas upplevelser av omställningen till distans finns beskriven i såväl nationella som lokala rapporter och utvärderingar som publicerats löpande under pandemin. Studenternas situation har, baserat på kursvärderingar under åren 2020–2021, löpande diskuterats inom DigiKomp-nätverket. Några exempel:

- I samband med det nya upplägget med distans hade jag velat se en kurs i studietechnik. Lätta tips som:
 - Sitt inte hemma, gå eller skapa en studiemiljö som inte är för bekväm.
 - Rör på er, motion bidrar inte bara till bättre fysisk hälsa men också mental.
 - Gör ett veckoschema, att planera sina dagar kan hjälpa självdisciplinen och dålig sömn.
- Zoom fanns som möjlighet i kursen redan innan Covid slog till vilket gjorde att övergången till att helt vara på zoom inte var lika stort steg. Vid ett tillfälle var andra lärare på besök i kursen för att se hur zoom gick till - detta upplevde jag som

att vår kurs var väldigt i framkant gällande zoom. Undervisningen gick också bra att flytta över till zoom.

- Möjligheten att delta även vid sjukdom, det vill säga tillgängligheten till informationen har varit kompakt i den här kursen, inget dras ut på. Bara relevant information och diskussion.
- Vid det här laget så är distansutbildning inte längre en utmaning. Det var lite utmanande med den första kursen som ställdes om till distanskurs förra våren, men den repade sig under vägen, och såväl höstens 2020 som våren 2021 har inte varit någon utmaning vad det gäller genomförandet som distansutbildning i stället för Campusbaserad utbildning. Till detta kommer kursledarens engagemang - och det skulle jag vilja hävda är en nyckel till framgång! En kursledare behöver alltid vara engagerad och närvarande, men när det inte är några fysiska träffar alls, så kräver det 100 % engagemang och närvaro av kursledaren.
- Friheten med studierna, jag menar mer på resor till och från skolan, det var faktiskt smidigt. Distansstudierna passar mig bättre just nu, föredrar standardundervisning annars.
- Det är utifrån min situation som ensamstående fördelaktigt att ha föreläsningar på zoom då min dotter ofta är sjuk och inte får lov att vara på dagis.
- Att man alltid kunde vara med fast man var sjuk eller vabbade.
- We were not many people so all of us have been able to actively be part of each lesson. Good to divide the class into small "zoom rooms".
- I work full-time and distance education helps me to continue my study.
- Jag förstår att distansstudier är något av ett måste vid omständigheter som dessa. Med det sagt så känns det som att jag hade lärt mig mycket mer ifall föreläsningar och seminarium ägt rum på campus. Zoomverktyget har fungerat bra men jag upplever att den sociala interaktion jag behöver för att lära mig fullt ut inte riktigt fungerar genom en kamera på nätet.
- Det är lite svårt att fokusera under lång tid framför en skärm. Men det är nog ett individuellt problem. Utan "The Gaze" (Foucault) i praktisk mening försvinner självdisciplinen något.
- Jag kan personligen inte åka in för att låna böcker på UB just nu, vilket betyder att det är extra viktigt att litteraturlistor kommer ut i tid, så att man hinner beställa böcker. Ett mycket välkommet alternativ hade varit någon form av E-UB. Detta kanske hade funkade genom "in-scanning" av kurslitteratur, som sedan lånas ut till en student vars ansvar det är att inte sprida? Eller så är filerna låsta på något sätt genom en applikation som läser mobilen/datorn, eller webbläsaren.
- Tråkigt att inte vara på plats då diskussioner blir svårare digitalt. Annars bra.
- Tekniska problem med att närvara på redovisning på distans.
- I think the way of face-to-face communication can better perceive the emotions and thoughts of other team members. However, distance teaching can complement my study well. We need to be familiar with the application of course software and have some academic experience in advance.

DIGITAL LITTERACITET OCH LÄRANDE I KOLLEGIALA NÄTVERK

Att installera ny teknik som ska vara intuitiv och lätt att använda är svårt, en kanske ännu större utmaning är att förändra universitetets kultur och lärares attityd till den pågående digitaliseringen av undervisning och lärande samt att utveckla förutsättningar för kontinuerlig kompetensutveckling. Begreppet digital litteracitet definieras som ”förmågan att läsa, skriva och på annat sätt hantera information med hjälp av samtids teknologi” (Wikipedia). Denna kompetens blir allt viktigare för undervisande lärare inom högre utbildning.

Forskning visar att undervisning med varierade undervisningsformer och stöd av digitala verktyg, kan utveckla studenters lärande och leda till ökad kvalitet i utbildningen (Laurillard 2012). Men satsningar på teknik och infrastruktur löper stor risk att inte komma till nytta om inte universitetets lärare kompetensutvecklas, introduceras och uppmuntras till att använda den nya tekniken (Cuban 2001).

Förståelse för, och kunskap om, hur digital teknik påverkar undervisning och lärande är viktig, inte minst för att universitetslärare själva ska kunna påverka den snabba digitaliseringen. Utveckling av digitala pedagogiska verktyg och digitala läromedel drivs av ekonomiskt starka edtech-företag. Därför måste lärare bygga sin kompetens och engagera sig för att ha möjlighet att påverka denna utveckling som i hög grad påverkar universitetens utbildningsverksamhet (Laurillard 2012). Denna aspekt lyfts även i en nyligen utgiven rapport från European Union Association. Universiteten lockas till inköp och samarbeten med utbildningsföretag som producerar och säljer färdiga kursupplägg i olika ämnen. Detta leder till att lärare får svårare att påverka kursernas innehåll samtidigt som företagen får kontroll över stora datamängder som kan kommersialiseras eller säljas vidare (EUA 2021).

Europeiska kommissionen har publicerat en handlingsplan för digital utbildning 2021–2027. I handlingsplanen beskriver kommissionen sin vision för en digital utbildning i EU som håller hög kvalitet, är inkluderande och tillgänglig för alla. Två strategiska prioriteringar i detta är att dels främja utvecklingen av ett högpresterande digitalt utbildningssystem, dels stärka den digitala kompetensen och de digitala färdigheterna för den digitala omställningen (Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027). Europeiska kommissionens ramverk för digital kompetens beskriver på ett tydligt och konkret sätt hur digital kompetens kan definieras och har inom DigiKomp-projektet använts som inspiration och som en definition för hur vi i DigiKomp ser på digital kompetens (European Framework for the digital Competence of Educators, DigCompEdu).

Europeiska kommissionen utvecklar även gemensamma riktlinjer för att, genom utbildning riktad till lärare och annan utbildningspersonal, främja arbetet med att höja den digitala kompetensen. Många av kommissionens aktiviteter riktar sig mot grund-

skola och gymnasium, men materialet är ett bra stöd även för aktiviteter inom högre undervisning. Till exempel pågår ett arbete med att ta fram etiska riktlinjer för artificiell intelligens (AI) och dataanvändning inom undervisning.

Kollegialt lärande och akademiskt lärarskap utgör viktiga grundpelare i det pedagogiska idéprogrammet. DigiKomp kan ses som exempel på universitetsgemensamt samarbete för kollegialt lärande. Liknande samarbeten och nätverk finns även på nationell och internationell nivå. Under Covid-19 pandemin har denna typ av samarbeten stärkts ytterligare. Det nationella nätverket IT i högre utbildning (ITHU) samlas regelbundet för diskussioner och erfarenhetsutbyte. Inom ITHU lyfts en mängd olika frågor och via nätverket går det lätt att ta reda på hur andra lärosäten hanterar specifika frågor. Nätverket utgör också en viktig påtryckargrupp som kunnat initiera nya satsningar inom SUNET och som även bidragit till utredningar inom Universitetskanslerämbetet (UKÄ) och Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Under pandemin startade ITHU en Facebook-grupp där lärare kunde dela med sig av kunskap och erfarenheter i den snabba omställningen till helt digital undervisningsmiljö.¹³ I samband med att fler och fler lärosäten anslutit sig till SUNET:s leverans av lärplattformen Canvas har också SUNET startat ett nätverk för samarbete med särskilt fokus på frågor relaterade till Canvas. Nätverket heter SALSA (samarbete kring LMS-tjänsten) och har regelbundna möten med bred representation från olika lärosäten.¹⁴

I den statliga utredningen Uppkopplad utbildning (Nyman, 2020:5) tydliggörs ett stort behov av nationell samordning samt också behovet av särskilda satsningar på kompetensutveckling inom utbildningen. I utredningen identifieras en rad fallgror som hämmar lärosätenas digitala utveckling. Det juridiska regelverket runt personuppgifter men även upphovsrätt, skapar till exempel stor osäkerhet runt vad lärosäten och den enskilda läraren kan och bör göra. Hur ska exempelvis GDPR, tillgänglighetslagen, offentlighetsprincipen och immaterialrätten tolkas? Osäkerheten kring vad som gäller leder till att lärare tvekar att utveckla undervisningen med hjälp av ny digital teknik. I utredningen föreslås att högskole- och it-pedagogiska nationella nätverk ska få statligt stöd för att samverkan ska kunna drivas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Den svenska regeringen har som mål att Sverige ska bli bäst på att använda digitaliseringsens möjligheter och i regeringens nu fem år gamla digitaliseringsstrategi framhålls att ”Det är viktigt att i utvecklingsarbetet som pågår inom landets universitet och högskolor bevaka att innehållet i högre utbildning svarar mot studenters och arbetsmarknadens behov av digital kompetens.” (Näringsdepartementet, 2017). Vidare publicerade digitaliseringsrådet i maj 2018 en lägesbild av digital kompetens inom utbildningen, där det bland annat föreslås att en långsiktig vision för digitalisering av den eftergymnasiala utbildningen och det livslånga lärandet, tas fram och att UKÄ får i uppdrag att mäta lärosätenas digitala utveckling (Digitaliseringsrådet, 2018).

¹³ <https://www.facebook.com/groups/ITHUsamverkan>

¹⁴ <https://wiki.sunet.se/pages/viewpage.action?pagelid=30441654>

UKÄ gjorde år 2019 en kartläggning av det pedagogiska utvecklingsarbetet inom högre undervisning där det framgår att de två största framtidsutmaningar som oftast nämns är digitalisering och breddad rekrytering samt breddat deltagande (UKÄ, 2019). I rapporten framgår även att det mellan lärosätena är väldigt olika hur stark kopplingen är mellan den pedagogiska utvecklingen och lärosätets kvalitetssystem. UKÄ menar också att en nationell strategi för digitalisering av högre utbildning och forskning behöver tas fram. Inom DigiKomp har dessa frågor diskuterats och arbetsgruppen anser att frågor som berör digitalisering av undervisning och lärande, alltid ska finnas med i universitetets systematiska kvalitetsarbete.

På europeisk nivå bedrivs ett stort antal intressanta aktiviteter. The European Higher Education Area (EHEA) är en internationell organisation som arbetar för att kunna driva förändringsprocesser inom högre undervisning. Ett tydligt uttalande om vikten av samarbete runt digitalisering inom högre undervisning gjordes när organisationen samlades för en uppföljning av Bolognaöverenskommelsen,

Digitalization plays a role in all areas of society, and we recognize its potential to transform how higher education is delivered and how people learn at different stages of their lives. We call on our higher education institutions to prepare their students and support their teachers to act creatively in a digitalized environment. We will enable our education systems to make better use of digital and blended education, with appropriate quality assurance, in order to enhance lifelong and flexible learning, foster digital skills and competences, improve data analysis, educational research and foresight, and remove regulatory obstacles to the provision of open and digital education. (EHEA, 2018)

I en studie av the European University association (EUA), konstateras att de flesta lärosäten erbjuder stöd och support för lärare i användning av digitala verktyg. Men digitaliseringen har också medfört att lärares arbetsbörda har ökat avsevärt och att kraven på ständig utveckling gör att många lärare känner sig pressade. Denna diskussion har naturligtvis blivit än mer aktuell i samband med Covid-19 pandemin och har varit levande även inom DigiKomp där många upplever att undervisningsuppdraget ständigt ökar samtidigt som tid för kompetensutveckling krymper mer och mer. Det tar tid att sätta sig in i ny teknisk funktionalitet och avgöra hur den eventuellt kan tillämpas. Lärare upplever ofta mer eller mindre uttalade förväntningar, gällande undervisningens digitalisering, som påtvingade uppdrag vilket förstås inte gagnar utvecklingen (EUA, 2021).

I en analys av relationen mellan styrdokument om digitalisering och lärares upplevelser av den utveckling universitetet eftersträvar, visar det sig att lärare upplever att de verktyg som sägs vara effektiva och tidssparande, istället visar sig vara motsatsen. Detta ställs i kontrast till lärares ofta komplexa, kritiska och eftertänksamma förhållningssätt vilket leder till en föreställning om att utvecklingen av digitala pedagogiska verktyg i undervisningen, drivs av entusiaster som okritiskt anammar nya metoder utan tillräck-

lig vetenskaplig förankring (Ljungqvist, 2018). En sådan utveckling riskerar att motverka universitetens arbete med att anpassa verksamheten utifrån nya tekniska möjligheter och utmaningar. Vikten av att ta digitaliseringen på allvar lyfts även av forskare, som är kritiska mot hur digitaliseringen hanteras inom utbildningsväsendet. Selwyn (2019) hävdar att små förändringar som sker nära undervisningspraktiken kan vara mer effektiva än stora omvälvande digitaliseringsprojekt. Den digitala utvecklingen behöver planeras så att det som görs verkligen har ett tydligt syfte.

I Göteborgs universitets strategi- och verksamhetsplan ingår fysiska och digitala lärmiljöer som ett av sex fokusområden för åren 2021–2024. Målet är att, ”Göteborgs universitet år 2024 utmärks för sin utveckling av ändamålsenliga och långsiktigt hållbara fysiska, digitala miljöer som möter verksamhetens behov.” (Universitetsgemensamma mål och strategier). I universitetets verksamhetsplan förtydligas att målet under åren 2021–2024 är att ”Implementera och följa upp de utvecklingsprojekt som utarbetats och fastställts 2021, rörande framtida fysiska och digitala studie- och lärmiljöer med utgångspunkt i erfarenheter från omställningen 2020–2021 och tidigare strategiska satsningar” (Göteborgs universitets verksamhetsplan 2022).

Sammanfattningsvis kan sägas att nästan all forskning och rapportering inom området digitalisering tydligt pekar på behovet av att höja kompetensnivån inom högre utbildning. Gällande universitetslärares kompetensutveckling och digitala litteracitet är nätverket DigiKomp ett exempel på kollegial kunskapsutveckling i en så kallad Community of Practice - praxisgemenskap på svenska (Lave & Wenger 1991). I en praxisgemenskap arbetar alla deltagare mot ett gemensamt mål. Vissa är mer involverade och kunniga än andra. De mest kunniga utgör själva kärnan i praxisgemenskapen, de minst kunniga finns med men inledningsvis framför allt i periferin. Det fina med praxisgemenskapen är just att alla kan delta på egna villkor. Genom att delta i en praxisgemenskapen involveras och utvecklas även de mindre kunniga. Undan för undan utökas kompetensen, och gruppens kunskapsnivå utvecklas allteftersom. När fler skolas in och delar den gemensamma kulturen och kunskapsbasen, sprids kompetens och erfarenheter på ett naturligt sätt genom hela organisationen. Detta är en modell som lämpar sig väl för det kollegiala lärandet inom högre undervisning.

FORTSATT UTVECKLINGSARBETE

Som tidigare nämnts är lärare ofta starkt begränsade i sin tid för kompetensutveckling. Ett nätverk som DigiKomp kan med flexibel och enkel struktur erbjuda en plattform och en mötesplats som kan användas både synkront (i realtid via konferenser, seminarier) och asynkront via chatt samt informella kontakter. Inom nätverket finns kompetens samt kännedom om olika nyckelpersoner med specialkompetens, om pågående utvecklingsinitiativ med mera. Arbetsgruppen rekommenderar därför att nuvarande nätverk bereds möjlighet att fortsätta sitt arbete för att kunna bidra till lärares kompetenshöjning via såväl formella som informella nätverk.

DigiKomp-nätverket bör leva vidare genom fortsatt koordinering via PIL-enheten. Arbetsgruppens deltagare föreslås fortsättningsvis finansieras av respektive fakultet eller institution. Nätverket kan med fördel utvidgas och formaliseras så att all undervisande personal inom universitetet informeras och bereds möjlighet att delta i gemensamma möten och aktiviteter. En fortsättning av DigiKomp kan bidra dels till arbetet med att utveckla en GU-övergripande digitaliseringsstrategi inom undervisning, dels till att stärka strategins långsiktiga implementering via nätverkets medlemmar.

Ytterligare viktiga delar som det universitetsövergripande nätverket kan bidra med:

- Att arbeta för att frågor som berör digitalisering av undervisning och lärande, alltid ska finnas med i universitetets systematiska kvalitetsarbete
- Möjligheten att sprida kunskap om pågående pedagogiskt utvecklingsarbete inom universitetets institutioner/UB och att organisera universitetsgemensamma seminarier där representanter för olika ämnesområden kan synliggöra och diskutera varandras arbete.
- Koppling till PIL-enhetens aktiviteter där representanter från DigiKomp förmedlar kontakter och stöttar pågående aktiviteter. Som exempel kan nämnas bemanning av PIL-enhetens pedagogiska Zoom-café, deltagande i olika PIL-seminarier, konferensen GU Online.
- Nätverket fungerar som en kanal mellan fakultets-, institutionsledning, UB och PIL-enheten i pågående diskussioner om utveckling av digitala-pedagogiska verktyg.
- Universitetsgemensam samordning av bidrag till pedagogiska utvecklingsprojekt.
- Universitetsgemensam samordning av bidrag för pedagogiska lokalutvecklingsprojekt.
- Ett verksamhetsnära nätverk för tester och utvärdering av digitala pedagogiska verktyg som exempelvis virtual reality, mentimeter, funktionalitet i Canvas, Möbius, interaktiva skärmar, digitala whiteboards, portfolio-verktyg
- Att i likhet med Stockholms universitets högskolepedagogiska enhet, utse pedagogiska ambassadörer som koordineras via den högskolepedagogiska enheten. En ut-

värdering visar att det skapar legitimitet och ett utrymme för pedagogiska diskussioner inom institutionen.¹⁵

- Samverkan med andra etablerade nätverk inom Göteborgs universitet,
 - Konstnärliga fakultetens högre pedagogiska seminarium, <https://medarbetarportalen.gu.se/internt-konst/hogre-pedagogiskt-seminarium/>
 - REDO-gruppen (Referensgrupp för omläggning till digital undervisning och examinationer), <https://akademiliv.se/2020/09/67694/>
 - Humanistens pedagogiska forum, <https://medarbetarportalen.gu.se/internt-hum/Humanistens+pedagogiska+forum>
 - Samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska nätverk.
 - Universitetsbibliotekets DigiKomp-grupp.
 - ALC-nätverket, <https://pil.gu.se/resurser/alc-salar/natverk>

¹⁵ <https://www.su.se/ceul/samverkan/pedagogiska-ambassad%C3%B6rer>

LITTERATUR

- Avidov-Ungar, O., Leshem, B., Margaliot, A., & Grobgeld, E. (2018). Faculty use of the active learning classroom: Barriers and facilitators. *Journal of Information Technology Education: Research*, 17, 495-504. <https://doi.org/10.28945/4142>
- Börte, Nesie & Lillejord (2020) *Barriers to student active learning in higher education*. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/13562517.2020.1839746>
- Bolander-Laksov, Klara (2018). Pedagogiska ambassadörer - förändringsagenter på hemmaplan, <http://nu2018.se/wp-content/uploads/2018/09/Abstracts.pdf>
- Cuban, Larry. (2001). *Oversold and Underused: Computers in the Classroom*. Harvard University Press.
- Digitaliseringsrådet (2018). *En lägesbild av digital kompetens*. https://digitaliseringsradet.se/media/1213/lagesbild_digitalkompetens_slutversion_utanappendix.pdf
- Digital kompetens i undervisning och examination vid Göteborgs universitet. Projektplan, Dnr GU2019/1516
- Europeiska kommissionen. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu)*, <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>
https://ec.europa.eu/jrc/sites/default/files/digcompedu_leaflet_en-2017-10-09.pdf
- Europeiska kommissionen. (2022). *Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027*. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital/education-action-plan>
- European Higher Education Area (EHEA) (2018). *Paris Communiqué*. http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf
- European unity association (EUA) (September 2021). *Pathways to the future. A follow-up to "Universities without walls"*. <https://eua.eu/downloads/publications/pathways%20to%20the%20future%20report.pdf>
- European University association (EUA), *Digitally enhanced learning and teaching in European higher education institutions* (Januari 2021). <https://eua.eu/resources/publications/954:digitally-enhanced-learning-and-teaching-in-european-higher-education-institutions.html>
- Göteborgs universitet. *Vision 2021–2030. Ett universitet för världen*. https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1783/1783909_vision-2030-goteborgs-universitet.pdf

- Göteborgs universitet. *Universitetsgemensamma mål och strategier 2021–2024*. https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1783/1783972_mal-och-strategier-goteborgs-universitet-2021-2024.pdf
- Göteborgs universitet. *Verksamhetsplan 2022* (Dnr 2021/2768).
- Hrastinski, S. (2018). *Digitalisering av högre utbildning*. Studentlitteratur. <https://www.bokus.com/bok/9789144119724/digitalisering-av-hogre-utbildning/>
- Laurillard, D. (2012). *Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology*. London, Routledge.
- Lave, J., Wenger, E., (1991). *Situated learning - Legitimate peripheral participation*. Cambridge Univ. Press.
- Ljungqvist, M. (2018). Diskurser om undervisning med digitala verktyg: En kritisk granskning av relationen mellan universitetslärares beskrivningar och lärosätens styrdokument. *Högre utbildning*, 8(2), 90-103. <https://doi.org/10.23865/hu.v8.1343>
- Metzger K.J, Langley D. (2020). The Room Itself is Not Enough: Student Engagement in Active Learning Classrooms, *College Teaching*, 68:3, 150-160, DOI:10.1080/87567555.2020.1768357
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. In *Teachers College Record (Vol. 108, pp. 1017-1054)*: Teachers College Record.
- Nyman, Kjell (2020). *Uppkopplad utbildning – en ESO-rapport om högskolans digitalisering. Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (2020:5)*. https://eso.expertgrupp.se/wp-content/uploads/2019/04/ESO-2020_5-Uppkopplad-utbildning-fr%C3%A5n-tryck.pdf
- Näringsdepartementet (2017). *För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi*. Diarienummer: N2017/03643/D https://digitaliseringsradet.se/media/1191/digitaliseringsstrategin_slutlig_170518-2.pdf
- Pedagogiska idéprogrammet, Göteborgs universitet (2018). https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1697/1697387_pedagogiskt-ideprogram-rev2018.pdf
- Selwyn, N (2019). *Teachers and technology: time to get serious*. <https://impact.chartered.college/article/editorial-education-technology/>
- UKÄ (2019). *Lärosätens beskrivning – en kartläggning*.

<https://www.uka.se/om-oss/var-verksamhet/regeringsuppdrag/pedagogiskt-utvecklingsarbete/pedagogiskt-utvecklingsarbete---rapportering-av-regeringsuppdrag/larosatenas-beskrivning---en-kartlaggning.html>

Rapporten:

<https://www.uka.se/download/18.7fd1212f16ed591b8aa21de/1576080087728/larosatenas-beskrivning-kartlaggning-pedagogisk-utveckling.pdf>

Nationell strategi:

<https://www.uka.se/om-oss/var-verksamhet/regeringsuppdrag/pedagogiskt-utvecklingsarbete/pedagogiskt-utvecklingsarbete---rapportering-av-regeringsuppdrag/vara-bedomningar-och-forslag/vara-bedomningar-och-forslag/2019-12-12-satsa-pa-en-nationell-strategi-for-digitalisering-av-hogre-utbildning-och-forskning.html>

UNESCO (2018). *A global framework to measure digital literacy*.

<http://uis.unesco.org/en/blog/global-framework-measure-digital-literacy>

Bilageförteckning

1. Ramverket DigCompEdu
2. Sammanställning lokalutvecklingsbidrag
3. Utlysning av medel för kursutveckling
4. Reflektioner från arbetsgruppen

Assessing Educators' Digital Competence

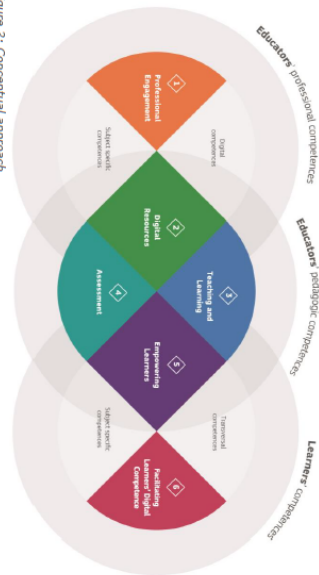

Figure 2: Conceptual approach

To encourage take-up, it is proposed to refer to proficiency levels using motivating role descriptors. These can, however, be mapped onto the proficiency levels used by the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), ranging from A1 (Newcomer) to C2 (Pioneer). In general, the following characterisations apply:

- Newcomers (A1)** have had very little contact with digital tools and need guidance to expand their repertoire.
- Explorers (A2)** have started using digital tools without however, following a comprehensive or consistent approach. Explorers need insight and inspiration to expand their competences.
- Integrators (B1)** use and experiment with digital tools for a range of purposes, trying to understand which digital strategies work best in which contexts.
- Experts (B2)** use a range of digital tools confidently, creatively and critically to enhance their professional activities. They continuously expand their repertoire of practices.
- Leaders (C1)** rely on a broad repertoire of flexible, comprehensive and effective digital strategies. They are a source of inspiration for others.
- Pioneers (C2)** question the adequacy of contemporary digital and pedagogical practices, of which they themselves are experts. They lead innovation and are a role model for younger teachers.

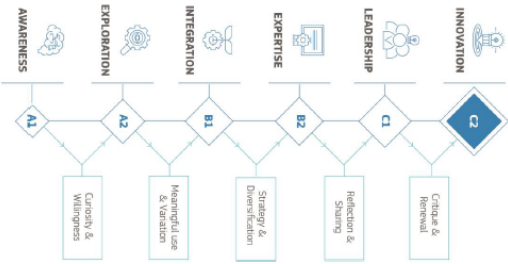

Figure 3: Proficiency progression

For more information, please contact:
 Christine Redeker@ec.europa.eu
<https://ec.europa.eu/tyc/digcompedu>

European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu)

As the teaching professions face rapidly changing demands, educators require an increasingly broad set of competences; in particular the ubiquity of digital devices and the duty to help students become digitally competent requires educators to develop their own digital competence.

The DigCompEdu framework aims to capture these educator-specific digital competences.

The framework is directed towards educators at all levels of education, from early childhood to higher and adult education, including general and vocational training, special needs education, and non-formal learning contexts. It aims to provide a general reference frame for developers of Digital Competence models, i.e. Member States, regional governments, national and regional agencies, educational organisations themselves, and public or private professional training providers.

Figure 1: Overview of the DigCompEdu framework

Synthesis of the DigCompEdu Framework

1. Professional engagement	2. Digital Resources	3. Teaching and Learning	4. Assessment	5. Empowering Learners	6. Facilitating Learners' Digital Competence
<p>1.2 Organisational communication To use digital technologies to enhance organisational communication with learners, parents and third parties. To contribute to collaboratively developing and improving organisational communication strategies.</p>	<p>2.1 Selecting digital resources To identify, assess and select digital resources for teaching and learning. To consider the specific learning objective, context, pedagogical approach, and learner group, when selecting digital resources and planning their use.</p>	<p>3.1 Teaching To plan for and implement digital devices and resources in the teaching process, so as to enhance the effectiveness of teaching interventions. To appropriately manage and orchestrate digital teaching interventions. To experiment with and develop new formats and pedagogical methods for instruction.</p>	<p>4.1 Assessment strategies To use digital technologies for formative and summative assessment. To enhance the diversity and suitability of assessment formats and approaches.</p>	<p>5.1 Accessibility and inclusion To ensure accessibility to learning resources and activities, for all learners, including those with special needs. To consider and respond to learners' (digital) expectations, abilities, uses and misconceptions, as well as contextual, physical or cognitive constraints to their use of digital technologies.</p>	<p>6.1 Information and media literacy To incorporate learning activities, assignments and assessments which require learners to articulate information needs; to find information and resources in digital environments; to organise, process, analyse and interpret information; and to compare and critically evaluate the credibility and reliability of information and its sources.</p>
<p>1.2 Professional collaboration To use digital technologies to engage in collaboration with other educators, sharing and exchanging knowledge and experiences and collaboratively innovating pedagogical practices.</p>	<p>2.2 Creating and modifying digital resources To modify and build on existing openly-licensed resources and other resources where this is permitted. To create or co-create new digital educational resources. To consider the specific learning objective, context, pedagogical approach, and learner group, when designing digital resources and planning their use.</p>	<p>3.2 Guidance To use digital technologies and services to enhance the interaction with learners, individually and collectively, within and outside the learning session. To use digital technologies to offer timely and targeted guidance and assistance. To experiment with and develop new forms and formats for offering guidance and support.</p>	<p>4.2 Analysing evidence To generate, select, critically analyse and interpret digital evidence on learner activity, performance and progress, in order to inform teaching and learning.</p>	<p>5.2 Differentiation and personalisation To use digital technologies to address learners' diverse learning needs, by allowing learners to advance at different levels and speeds, and to follow individual learning pathways and objectives.</p>	<p>6.2 Digital communication & collaboration To incorporate learning activities, assignments and assessments which require learners to effectively and responsibly use digital technologies for communication, collaboration and civic participation.</p>
<p>1.3 Reflective practice To individually and collectively reflect on, critically assess and actively develop one's own digital pedagogical practice and that of one's educational community.</p>	<p>2.3 Managing, protecting and sharing digital resources To organise digital content and make it available to learners, parents and other educators. To effectively protect sensitive digital content. To respect and correctly apply privacy and copyright rules. To understand the use and creation of open licenses and open educational resources, including their proper attribution.</p>	<p>3.3 Collaborative learning To use digital technologies to foster and enhance learner collaboration. To enable learners to use digital technologies as part of collaborative assignments, as a means of enhancing communication, collaboration and collaborative knowledge creation.</p>	<p>4.3 Feedback and planning To use digital technologies to provide targeted and timely feedback to learners. To adapt teaching strategies and to provide targeted support, based on the evidence generated by the digital technologies used. To enable learners and parents to understand the evidence provided by digital technologies and use it for decision-making.</p>	<p>5.3 Actively engaging learners To use digital technologies to foster learners' active and creative engagement with a subject matter. To use digital technologies within pedagogic strategies that foster learners' transversal skills, deep thinking and creative expression. To open up learning to new, real-world contexts, which involve learners themselves in hands-on activities, scientific investigation or complex problem solving, or in other ways increase learners' active involvement in complex subject matters.</p>	<p>6.3 Digital content creation To incorporate learning activities, assignments and assessments which require learners to express themselves through digital means, and to modify and create digital content in different formats. To teach learners how copyright and licenses apply to digital content, how to reference sources and attribute licenses.</p>
<p>1.4 Digital Continuous Professional Development (CPD) To use digital sources and resources for continuous professional development.</p>	<p>3.4 Self-regulated learning To use digital technologies to support self-regulated learning processes, i.e. to enable learners to plan, monitor and reflect on their own learning, provide evidence of progress, share insights and come up with creative solutions.</p>	<p>6.4. Responsible use To take measures to ensure learners' physical, psychological and social wellbeing while using digital technologies. To empower learners to manage risks and use digital technologies safely and responsibly.</p>	<p>6.5 Digital problem solving To incorporate learning activities, assignments and assessments which require learners to identify and solve technical problems, or to transfer technological knowledge creatively to new situations.</p>		

© European Union, 2017

Figure 4: Synthesis of the DigCompEdu competence descriptors

Joint Research Centre

Sammanställning lokalutvecklingsbidrag

PM

Datum:
2020-04-15

Dnr:GU
2020/1156

Mottagare: Fakul-
tetsledning, UB,
UN-ledamöter

Handläggare: Maria
Sunnerstam

Active learning classrooms (ALC) light, för studentcenterat lärande. Utvecklingsmedel för lokalanpassningar.

Bakgrund

Projektet DigiKomp (Digital kompetens i undervisning och examination vid Göteborgs universitet) har uppdraget att arbeta för att inspirera samt sprida kunskap och kompetens inom området digitalpedagogiska verktyg för undervisning och lärande. Målgruppen är universitetets undervisande personal, indirekt målgrupp är universitetets studenter. Läs mer, <https://pil.gu.se/projekt/digikom>

Inom ramen för projektet finns medel avsatta för lokalutveckling och projektet utlyser nu medel för universitets fakultetsområden samt UB att utveckla en befintlig lokal för att bättre motsvara de behov som ett studentcentrerat undervisningsperspektiv, medför.

Ett exempel på den här typen av undervisningslokaler är så kallade Active learning classrooms. Dessarum har runda bord för samarbete samt whiteboard-tavlor (och ofta bildskärmar samt dedikerade högtalare) till varje bord. Vidare kan salarna ha viss teknisk utrustning som stöd för varierade undervisningsformer och blended learning. I ett rum för aktivt lärande arbetar studenterna gemensamt med uppgifter som läraren utarbetat. Läraren förväntas inte hålla föreläsningar utan istället skapa struktur och fungera som en handledare i gruppernas pågående arbete. Läs mer, <https://pil.gu.se/resurser/alc-salar>.

För att ta del av avsatta medel krävs en tydlig plan för hur lokalen är tänkt att utformas och hur lärareska introduceras och uppmuntras till att arbeta i den. Därför uppmanas fakulteterna att i sin ansökan formulera syfte och målsättning med lokals utformning, se nedan.

Ansökan

De fakultetsområden som önskar ta del av dessa medel uppmanas att inkomma med ansökan **senast den 15 september 2020** till maria.sunnerstam@gu.se. I ansökan ska följande information finnas med:

1. Skiss över rummets utformning (exempelvis bord, stolar, whiteboard-talor, eventuell övrig digital utrustning, ljuddämpning, belysning, eluttag, med mera)
2. Pedagogiska frågeställningar
 - a. På vilket sätt förväntas rummet ge stöd för studentcentrerat lärande?
 - b. Planering för förankring och introduktion till undervisande personal
 - c. Planering för rummets användning de närmaste åren (finns exempelvis särskildkurser/program där rummet kommer att nyttjas?)
3. Samtycke till att rummet ska vara tillgängligt och bokningsbart för hela fakultetens undervisande personal.
4. Namngiven kontaktperson för eventuell uppföljning gällande rummets utformning och användning.
5. Samtycke till att, efter avslutad ombyggnation, presentera slutresultatet i form av text o bild.
6. Tidsplan.
7. Kontaktuppgifter till fakultetens ekonom.

Utbetalning

Det belopp som kan sökas är max 285 000 kronor. Denna summa täcker kostnader för ett rum med flexibel möblering och kan inte täcka behov av avancerad teknikinläggning.

Observera att fakulteten/UB, i samarbete med Campusservice, ansvarar för hela processen runt eventuell ombyggnation och/eller upphandling/inköp. Fakulteten/UB bär också kostnad för eventuella avskrivningar. Medel betalas ut som ett engångsbelopp från projektet DigiKomp.

Exempel på vad detta utvecklingsmedel kan finansiera: 9 runda bord, 9 whiteboard-tavlor, 9 digitalaskärmar, 45 stolar, samt måleriarbeten, el- och nätverksuttag. Se även UBs rapport Med studenten i centrum (2016), https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/51818/1/gupea_2077_51818_1.pdf

För inspiration, litteratur samt viktigt att tänka på, se bilaga 1.

Maria Sunnerstam, projektledare DigiKomp

Avsändare

Viktigt att tänka på

- Tillgång till eluttag.
- Bra akustik som dämpar ljudet. Salar med mer än 50 platser kräver hörselringor.
- Ljusanpassning.
- Stolar på hjul.
- Gärna 1-2 runda höj- och sänkbara bord med möjlighet att stå och arbeta. Undvik kromadeunderreden på borden. Det kan ge problem med spegling av deltagarna, underifrån.
- Eventuell projektor i taket för gemensamma redovisningar.
- Digitala skärmar bör kunna styras via väggpanel, undvik fjärrkontroller som riskerar att försvinna/gå sönder.
- Kravspecifikation för AV-teknik finns framtagen vid enheten för Medieteknik vid GU.
- Beakta föreskrifter för brandsäkerhet.
- För större ombyggnadsprojekt finns en beskrivning av byggprocessen vid Fastighets- och serviceenheten vid GU. Kontaktperson är Fredrik Nilsson, fredrik.nilsson@gu.se.
- PIL-enheten ger stöd för lärare som vill komma igång och börja arbeta med olika typer av Active learning techniques (ALT). Inom ramen för Digi-Komp-projektet förbereds ytterligare material som stöd och inspiration för lärare.

Litteratur och inspiration

Alfredsson, V. Rum för aktivt lärande. Lärares och studenters upplevelser av undervisning i Göteborgsuniversitetets första Active Learning Classroom.

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/52364/2/gupea_2077_52364_2.pdf

Alfredsson, V. Med studenten i centrum. Vår process mot förnyad pedagogisk metod och utformning av undervisningssalar (ALC).

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/51818/1/gupea_2077_51818_1.pdf

Creelman, Alastair, The corridor of uncertainty (blog).

<https://acreelman.blogspot.com/2018/11/towards-smarter-classrooms.html>

Deslauriers et al. Measuring actual learning versus feeling of learning in response to being actively engaged in the classroom. <https://www.pnas.org/content/116/39/19251>

Ellis, R. and Goodyear, P., Models of learning space: integrating research on space, place and learning in higher education.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/rev3.3056/abstract>

European university association, Promoting active learning in universities.

<https://eua.eu/downloads/publications/eua%20tpg%20report%205-%20promoting%20active%20learning%20in%20universities.pdf>

Freeman et al. Active learning boosts performance in STEM courses.

<https://www.pnas.org/content/111/23/8410>

Gorman et al, Strategies to Address Common Challenges When Teaching in an Active Learning Classroom.

<https://pdfs.semanticscholar.org/b4f7/560b94e2f9b47558a1e0a6662d2d02b5c44a.pdf>

Hedén, L., & Ahlstrom, L. (2016). Individual response technology to promote active learning within the caring sciences; an experimental research study.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26515492>

Lillefjord et al., Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/54e657ffe528433aa23f4eee77281ab6/lillefjord-m-fl.-2017-campusutforming-002.pdf>

Wieman, C.E. Large-scale comparison of STEM teaching methods.

<https://www.pnas.org/content/111/23/8319>

REDOVISNING AV UTVECKLINGSMEDEL FÖR LOKALANPASSNINGAR

DNR 2020/1156

Samhällsvetenskapliga Fakulteten

Ombyggnation av undervisningssalarna F2h och F3h i huset Psykologen till en ALC-sal. Salen har getts namnet ALC Psykologen

- Har ni kunnat genomföra det ni planerat för?
Svar ja. Undervisningssalarna är sammanbyggda till en sal enligt ALC-konceptet. Totalt antalplatser 56 stycken.
- Vad eventuellt kvarstår att göra?
Salen är färdigbyggd och ianspråktagen. Fastighets- och serviceenheten har ännu inte avslutat projektet varför vi inte fått någon totalräkning. Undervisning har skett i begränsad form underpandemitiden.
- Hur kommer ni gå vidare?
Salen används från och med 3 november i undervisning. Vi planerar att erbjuda öppet hus för lärare som vill bekanta sig med tekniken i salen samt pedagogiska workshoppar ledda av lärare med stor erfarenhet av ALC-pedagogik.
- Andra resultat ni vill delge?
Uppföljning av erfarenheterna från bygget av fakultetens stora ALC-sal, ALC Seminariparken, har visat stor nöjdhet med salen hos både lärare och studenter. Den salen var innan pandemin en av de mest bokade av fakultetens lokaler. Vi förväntar oss att den nysalen kommer att användas i lika stor utsträckning nu när restriktionerna med anledning av covid-19 är lyfta.

Universitetsbiblioteket/Samhällsvetenskapliga biblioteket

Rum 518 på Samhällsvetenskapliga biblioteket.

- Har ni kunnat genomföra det ni planerat för?
På grund av att Samhällsvetenskapliga biblioteket evakueras under tiden december 2021 till ca augusti 2024, beslöts att skjuta upp ombyggnationen tills vi har verksamheten tillbaka på plats. Till evakueringslokalen testas konceptet i mindre skala, för att vi ska kunna dra erfarenheter av det och skapa en ändamålsenlig ALC-sal-light.
- Vad eventuellt kvarstår att göra?
Dra slutsatser av erfarenheterna i evakueringslokalen vid Föreningsgatan 20, för att tamed i planeringen för återflytt till Vasagatan.
- Hur kommer ni gå vidare?
Se ovan
- Andra resultat ni vill delge?
Har inte ännu några resultat att delge, återkommer i ett senare skede.
- Bifoga bilder. Det gör vi när salen är på plats.

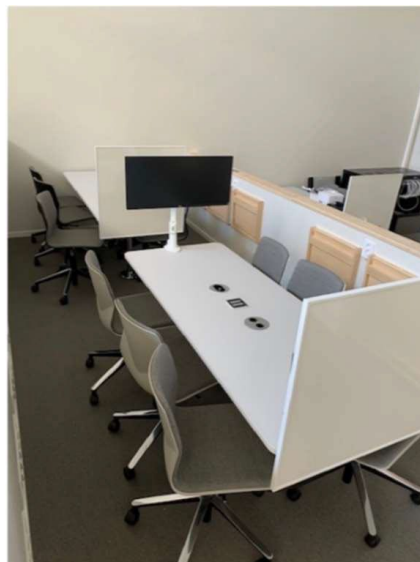
Sahlgrenska akademien

Multisal (flexibel gradängsal)

Allt fysiskt är på plats i salen förutom 14 stolar som aldrig blev levererade men där tittar depå att låna ut stolar till oss i väntan på de försvunna.

Nu avvaktar vi enbart programmering av AV:n vilket är lite oklart när den blir klar pga komponentbrist.

Först när programmeringen är klar kan utbildning av brukare genomföras för att därefter boka upp salen för lektioner.

Utbildningsvetenskapliga fakulteten

Lärosalen B2 213 på plan 2, Pedagogen hus B

B2 213 är nu ombyggd till en ALC-sal med hybridmöjlighet. Allt är installerat, fränsett att vi inväntar whiteboardtavlor på hjul som är restnoterade. Återstår några omprogrammeringar av styrpanelen för att bli mer pedagogiskt uppbyggd.

Ljudnivån från racketskåpet är väldigt hög! Detta är anmält till leverantören och campusservice, så det kommer att utföras arbete kring racketskåpet för att få ner ljudnivån. Förslagsvis att täppa till håligheter runt skåpet, men utrustningens värme måst ut någon stansoch kylas ner, så antagligen blir det till att borra hål i väggen bakom racketskåpet, installera fläkt för ut- och insug, täta till alla hål så utrustningen hörs mindre.

Ev. göra någon omprogrammering av utrustningen. Är inte helt klart än hur det ska åtgärdas,arbetsplanering pågår.

Så ALC-salen är fortfarande inte slutbesiktigad. Det går dock att boka salen, men arbetenbehöver utföras fortfarande.

Har således inte kunnat testa av utrustningen helt ännu på grund av ovanstående.

Vi har ändå gått ut med e-postinbjudan på UF till presentation och workshop i våra nya hybrid- och zoomsalar A1 336 samt B1 116, samt i ALC-salen B2 213, och presenterar då ALC-salens teknik och möjligheter utifrån där status är i arbetet. Nästa tillfällen är 2021-11-15 samt 2021-11-30.

Planerar att skapa en Teamsyta för intresserade lärare, där vi sammanställer de olika salarnasutrustning, möjligheter, pedagogiska tips, manualer etc., samt där man kan delge varandra som användare av våra lokaler och IT-teknik etc. egna erfarenheter och tips.

Återkommer till detta, när vi har Teamsytan mer på plats och går då även ut med informationpå UF kring hur man anmäler behörighet till Teamsytan (via Teamslänk och kod).

Handelshögskolan

Utdrag ur PM, GU 2020/1156

Ombyggnad av tre gradängsalar till aktiva lärosalar. Ombyggnad av den så kallade "hyllan" till ett studietorg med studieplatser anpassat för grupparbeten. Ombyggnad av Matix-utbildningens lokal till en studentcentrerad läromiljö

Vid Handelshögskolan pågår ett byggprojekt "kvarteret Handelshögskolan" för att bygga etn nytt hus. Parallellt med byggprojektet pågår planering av förbättringsåtgärder i befintliga byggnader. Inledningsvis är fokus inriktat mot utveckling av studentarbetsplatser, vilket resulterade i ett beslut av fakultetsstyrelsen i april 2021 om ombyggnad/ utveckling omfattande totalt 120 studentarbetsplatser i 2 (3) atriekorridorer kring innergården på tre av våningsplanen. Denna ombyggnad påverkade då vår initiala planering om ombyggnad beskriven i ansökan till Digikomp. Fakultetsledningen beslutade därför att använda erhållna medel för att utveckla en befintlig sal med interaktiv utrustning. Salen som valdes är en sal med platt golv och utrustat med flexibel inredning i form av flyttbara bord och stolar i syfte att möjliggöra en aktiv och studentcentrerad lärmiljö.

Sal C33

Funktionsbeskrivning av beställd utrustning:

Deltagare på distans hör/ser det som sägs och presenteras i salen. De ser också lärare eller campusstudenter beroende på vilken kamera som aktiveras i salen. Distansstudenter hörs i salen och syns på bildskärm/ar på främre vägg. Läraren ser aktuell presentation och distansstudenter på bildskärmar i salen.

Utrustning:

- Takmikrofon med zonindelning för ljudupptagning i hela salen
- Befintliga högtalare för ljuduppspelning från distansstudenter som deltar via Zoom
- Kamera riktad mot lärare, kan följa lärares rörelse (Tracking)
- Kamera riktad mot studenter (val av sändande kamera görs i Zoom)
- Zoom-room-teknik dvs zoom-möte hanteras via särskild dator (NUC)
- Distansstudenter syns på bildskärmar fram och bak (Medseende) i salen (max 49 st) 3 (3)
- Bildskärm som visar det som visas på projektor (Medseende)
- Projektor visar Content (ex Powerpoint etc)
- Viss Zoom-room-funktionalitet måste användas vid lokala lektioner även om ingadistansstudenter närvarar.

Beställningen gjordes av Campusorganisationen i juni men på grund av leveransproblem finns inte utrustningen på plats ännu. Ursprunglig installationsperiod beräknades till oktober, men senaste beskedet om leverans är nu januari 2022.

Bedömningen är att erhållna medel precis kommer att täcka både inköp och installation av utrustningen.

Hur går vi vidare

Handelshögskolan går nu vidare för att inventera behovet av fortsatt utveckling och anpassning av utrustning i befintliga salar. Så snart utrustningen finns på plats i sal C33 är planen att kunna dra erfarenheter av användningen av utrustningen inför kommande inköp av teknik och anpassning av våra salar.

IT-fakulteten

Utdrag ur PM PM 2021-11-29

IT-fakultetens ambitioner är att vara i framkant i den digitala utvecklingen vilket även ska genomsyra utbildningen. För att arbeta med studentcentrerat lärande såg fakulteten det avgörande att investera i en studiemiljö som ytterligare möjliggör arbete enligt denna modell. IT-fakulteten har inte haft någon ALC-sal sedan tidigare. Investeringen i en ALC-sal är en del av en satsning på infrastruktur i våra lokaler på Lindholmen som fakultetens båda institutioner ska ha nytta av. Inom flera av utbildningsprogrammen vid såväl institutionen för tillämpad IT som institutionen för data- och informationsteknik har det sedan länge funnits ett flertal kurser där studenter är aktiva i undervisningen genom t ex gruppdiskussioner, quizzar, gruppbaseade seminarier eller andra interaktiva inslag. En ALC-sal förväntas underlätta i dessa kurser då studenter och lärare kommer få bättre möjligheter till gruppinteraktion, såväl genom rummets utformning som genom den tekniska utrustning som finns där. Salen kommer även att användas för praktiska inslag som en vidareutveckling av andra salar – inspelningsstudio och mobila ALC-salar.

Den mest lämpliga lokalen, en befintlig lärosal, utsågs gemensamt redan vid projektets början. Då IT-fakulteten hyr lokaler av Chalmers Fastigheter (CF) hade CF ansvaret för arbetet på själva lokalen, en person vid sektionen för medieteknik på universitetet utsågs som ansvarig för beställning och installation av AV-utrustningen, dess placering och funktion i salen. En samordnare på fakulteten utsågs som också hade ansvar för beställning av inredning.

Arbetet inleddes först i början av 2021 och har bedrivits med lägre intensitet på grund av pandemins konsekvenser.

ALC-salen står nu i princip helt klar för användning, ett halvår senare än planerat. Salen uppfyller till fullo de förväntningar på funktion som vi önskat. Nu återstår att färdigställa audio-videoutrustning och att säkerställa att såväl Chalmers- som universitetsanställda och -studenter har tillgång till salen.

För att få största möjliga utväxling på de funktioner som ALC-salen erbjuder kommer nu att genomföras ett flertal introduktioner i form av workshoppar där vi låter lärare vid institutionerna delta i ALC-övningar. Syftet med workshopparna är att introducera rummets möjligheter och ge en ingång till ALC-pedagogiken. Workshopparna kommer att vara designriktade för att deltagarna, med stöd av sina kollegor, ska kunna komma igång med att utveckla ALC-upplägg i sina egna kurser. Vi kommer också att utveckla en resurs för användning av salen med dels en övergripande videointroduktion kring hur man kan undervisa där samt dels en vägledning till andra resurser för fördjupning inom exempelvis pedagogiska per-

spektiv, fallbeskrivningar, mm. Hur ALC-salen fungerar kommer att följas upp under vårterminen.

Vid rapportens skrivande har slutfaktura för AV-utrustning ännu inte kommit. De konsekvenser som beskrivits i avsnittet Installation av ALC-sal och implementering har inneburit att kostnaden blev högre än i den kalkyl som togs fram inför projektet. Det är framförallt kostnaden för möbler som blivit dyrare på grund av försenade leveranser och bristpå material.

Bilaga 3. Utlysning av medel för kursutveckling

2019-05-22

ENHETEN FÖR PEDAGOGISK UTVECKLING OCH INTERAKTIVT LÄRANDE (PIL)

PM

Datum:
2019-05-22

Dnr:
GU
2019/1649

Mottagare:
Samtliga institutioner/motsv
Samtliga fakulteter/motsv

Handläggare:
Maria
Sunnerstam

Utvecklingsbidrag för kompetensutveckling och kunskapsspridning inom digitala verktyg

Projektet DigiKomp arbetar på uppdrag av utbildningsnämnden för att främja lärares intresse för, och kompetens inom, digitala verktyg för undervisning och examination vid Göteborgs universitet (www.pil.gu.se/projekt/digikomp).

För att uppmuntra lärares initiativ till pedagogisk utveckling inom området, utlyser DigiKomputvecklingsbidrag på totalt 500.000 kr per termin fram till 2021, sammanlagt 2,5 miljoner kr. Utvecklingsbidrag kan sökas av enskilda lärare eller lärarlag. Insatserna ska syfta till att

- bredda och fördjupa lärares kompetens i nya digitala verktyg för undervisning och lärande,
- sprida kunskap om hur digitala verktyg på olika sätt kan användas för undervisning och lärande,
- bidra till ökad tillgång till undervisning och undervisningsmaterial så att studenter kan tillägnasig, repetera och bearbeta kursinnehåll digitalt.

Framförallt uppmuntras initiativ där universitetets egen infrastruktur för lärande nyttjas, <https://pil.gu.se/projekt/riktade/infrastruktur-for-natburen-undervisning>. Lärare och lärarlag kan ansöka om medel för att få tid till att utveckla en pedagogisk idé eller en pedagogisk resurs. Som exempel kan nämnas utveckling av pedagogiska upplägg för varierade undervisningsformer och blended learning, undervisning i ALC-rum och videosalar eller med mobil utrustning. Andra exempel är utveckling av poddar, minifilmer, resurser i Canvas eller nyttjande av inspelningsrum för att framställa undervisningsmaterial. Finansiering av viss utrustning för ändamålet, kan också ingå.

Det material och de resurser som utvecklas, ska kunna delas och användas av andra lärare inom universitetet, exempelvis under licensen Creative commons (<https://creativecommons.se/>). Efter genomförandet ska en slutrapportering redovisa hur utvecklingsbidraget har använts. Detta kan ske exempelvis genom en kort skriftlig eller filmad rapport eller som en presentation vid någon GU-gemensam aktivitet.

För att bidrag ska kunna beviljas måste resurser, i form av tid inom institutionen, avsättas för respektive lärare/lärarlag, vilket säkerställs genom godkännande från prefekt eller ansvarig chef. Bidragssumman kan vara max 75.000 och betalas ut via ett internt bidrag. Ansökan ska innehålla:

1. Namn och efternamn
2. E-postadress
3. Fakultet och institution/enhet/avdelning
4. Syftet med projektet och förväntat resultat
5. Beskrivning av det som ska göras
6. Beräknad tid för genomförande
7. Beskrivning av hur och när resultatet ska spridas till andra lärare inom universitetet
8. Godkännande från närmaste chef angående arbetstid

Beslut om tilldelning sker 2-3 gånger per år av projektets styrgrupp, PIL-enhetens enhetsråd, (https://pil.gu.se/om_pil/enhetsrad).

Initiativ som inte kunnat erbjudas finansiering kan stå kvar med sin ansökan inför nästkommande beslut om tilldelning. Information om utvecklingsbidrag samt formulär för ansökan finns på DigiKomp-webben, www.pil.gu.se/projekt/digikomp/utvecklingsbidrag.

Eventuella frågor kan ställas till:

Maria Sunnerstam
maria.sunnerstam@gu.se

Bilaga 4. Reflektioner från arbetsgruppen

Vilka har varit Dina viktigaste lärdomar och erfarenheter från DigiKomp?

Jag har medverkat i DigiKomp sedan starten och uppfattat det som ett mycket bra nätverk för att skapa kännedom om de olika initiativ som pågår runt om på universitetet. Projektet har för mig satt ljuset på den stora mångfald som finns inom GU, vilket också belyser de utmaningar som finns i att hitta en gemensam behovsbild. Samtidigt tycker jag att det finns många gemensamma nämnare där vi kan lära av varandra och där gemensamma initiativ gör verklig nytta. Några exempel på detta återfinns i projektet såsom nyttjandet av ALC-salar, Mentimeter, Videosalar, Datafrågor och Plattor. Slutligen vill jag poängtera betydelsen av ett universitetsövergripande nätverk för spaning/omvärldsanalys med fokus på digital pedagogisk kompetensutveckling. Den tekniska utvecklingen går mycket fort och det är därför centralt att det finns ett forum som har förmåga att analysera, testa och sprida kunskap om de nya lösningar som växer fram på den digitala arenan.

Vilka har varit de främsta utmaningarna kopplat till DigiKomp?

Som alltid är tidsaspekten en utmaning men projektledningen för DigiKomp har gjort ett lysande arbete för att balansera mellan att få deltagarna i projektet att investera tid och samtidigt respektera olika deltagares agendor. Jag vill understryka betydelsen av en stark projektledning för den här typen av projekt, vilket annars riskerar att få högst begränsad effekt. Att projektledaren har stark förankring i verksamheten och dessutom akademisk höjd tror jag har varit en framgångsfaktor i DigiKomp men som verkligen bör ses som en utmaning för framtida projekt. En annan utmaning är att nå ut med kunskaperna från DigiKomp i verksamheten. Flera verktyg har nyttjats inom projektet för att överbrygga denna utmaning men den kommer sannolikt att förbli central. Slutligen bör naturligtvis pandemin nämnas som en utmaning men som också haft positiv påverkan på projektet och belyst betydelsen av att GU flyttar fram positionerna vad gäller nyttjandet av digitala verktyg för undervisning.

Vad tar du med dig från DigiKomp ut till din verksamhet?

Ett starkt GU-baserat nätverk av människor som brinner för pedagogisk utveckling med hjälp av digitala verktyg. En ökad förståelse för de överväganden som måste göras vad gäller att hänga med i utvecklingen och samtidigt bedriva fungerande pedagogisk verksamhet. Förståelse för den tröghet som finns inom GU vad gäller att nyttja nya tekniker. Slutligen hoppas jag att jag kan stötta min verksamhet genom att även fortsättningsvis dela kunskap och kontakter med det nätverk av eldsjälar som driver utvecklingen för att GU ska vara en ledande miljö för digital pedagogisk formad undervisning och kunskapsutveckling.

Som lärare är DigiKomp ännu viktigare i denna 'nya tid' vi befinner oss i. Vi ska självklart ta vara på det vi lärt oss under pandemin speciellt hur distansundervisning ger oss möjlighet för fortsatt utveckling av Hybrid/Blended eller HyFlex, kurser som är relaterat till hållbarhet. Digital pedagogisk undervisning och kunskapsutveckling kräver kompetenser i digital literacy, och

förståelse för hur teknologiska verktyg stödjer oss i vårt arbete. Vår roll som pedagoger är inte att försöka förstå tekniken bakom olika teknologiska verktyg det är inte digital literacy.

Digital literacy is the ability to access, manage, understand, integrate, communicate, evaluate and create information safely and appropriately through digital devices and networked technologies for participation in economic and social life. It includes competences that are variously referred to as computer literacy, ICT literacy, information literacy, and media literacy (UNESCO, 2018).